

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

студента Сорокіної Ірини Русланівни
(ПІБ)

академічної групи 072-16-1
(шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему: «Планування заходів спрямованих на поліпшення фінансового стану підприємства ТОВ «Агротаєрс»»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	проф. Єрмошкіна О.В.			
Рецензент	Сорокін Д. Р.			
Нормоконтролер	доц. Доценко О.Ю.			

Дніпро
2020

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів

(повна назва)

О.В.Єрмошкіна

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

студенту Сорокіній І. Р. академічної групи 072-16-1
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

На тему: « Планування заходів спрямованих на поліпшення фінансового стану підприємства ТОВ «Агротасер»»

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від 19.05 2020р. №266-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	04.05.2020- 07.05.2020
Розділ 1	Теоретико-методичні підходи до оцінки та планування фінансового стану підприємства	08.05.2020- 17.05.2020
Розділ 2	Аналіз фінансового стану ТОВ «Агротасер»	18.05.2020- 26.05.2020
Розділ 3	Планування заходів, спрямованих на поліпшення фінансового стану підприємства (на прикладі ТОВ «Агротасер»	27.05.2020- 02.06.2020
ВИСНОВКИ		03.06.2020- 04.06.2020
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	05.06.2020- 07.06.2020

Завдання видано

(підпис керівника)

О.В.Єрмошкіна

(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 21.04.2020 р

Дата подання до екзаменаційної комісії 08.06.2020 р.

Завдання прийнято до виконання

(підпис студента)

І.Р. Сорокіна

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Сорокіна І.Р. – Планування заходів спрямованих на поліпшення фінансового стану підприємства ТОВ «Агротаєрс» - Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2020.

Мета кваліфікаційної роботи – полягає в плануванні діяльності підприємства на підставі результатів виконаного фінансового аналізу.

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі розглянуті існуючі теоретико-методичні основи планування та аналізу фінансового стану підприємств, визначено сутності фінансового планування діяльності підприємства та необхідності його проведення.

У другому розділі надана характеристика поточної діяльності ТОВ «Агротаєрс» проведено оцінку його фінансового стану та зроблені висновки щодо результативності та економічної доцільності функціонування підприємства.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи здійснено планування фінансових показників діяльності підприємства, розраховані прогностичні показники.

Отримані результати можуть бути використані ТОВ «Агротаєрс» для зниження збитковості своєї діяльності в майбутніх періодах.

ПІДПРИЄМСТВО, ФІНАНСОВИЙ СТАН, ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ,
ПЛАН, ПРОГНОЗ, ЗБИТОК, ПРИБУТОК

ABSTRACT

Sorokina I.R. - Planning the measures aimed at improvement of the financial condition of the enterprise "Agrotayers" Ltd- Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for obtaining the educational qualification level of the bachelor in specialty 072 "Finance, banking and insurance" - Dnipro University of Technology, Dnipro, 2020.

The purpose of qualification work - is to plan the activities of the enterprise based on the results of financial analysis.

The introduction outlines the current state of the problem, substantiates the relevance of the topic, specifies the objectives of the qualification work, defines the object and subject of research.

In the first section the existing theoretical and methodical bases of planning and the analysis of a financial condition of the enterprises are considered, essences of financial planning of activity of the enterprise and necessity of its carrying out are defined.

The second section provides a description of the current activities of LLC "Agrotairs" conducted an assessment of its financial condition and conclusions on the effectiveness and economic feasibility of the enterprise.

In the third section of the qualification work the planning of financial indicators of the enterprise activity is carried out, forecast indicators are calculated.

The obtained results can be used by Agrotayers LLC to reduce the unprofitability of its activities in future periods.

ENTERPRISE, FINANCIAL STATUS, FINANCIAL PLANNING, PLAN, FORECAST, LOSS, PROFIT

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ТА ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Сутність оцінки фінансового стану підприємства.....	9
1.2. Законодавче регулювання оцінки фінансових операцій	17
1.3. Сутність і методи оцінки та управління розвитку підприємства	22
Висновки по розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «АГРОТАЄРС»	31
2.1. Коротка характеристика ТОВ «АГРОТАЄРС».....	31
2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «АГРОТАЄРС»	32
2.3. Аналіз фінансової стійкості підприємства	37
2.4. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	45
2.5. Аналіз ділової активності підприємства.....	51
2.6. Аналіз рентабельності підприємства.....	58
Висновки по розділу 2.....	60
РОЗДІЛ 3 ПЛАНУВАННЯ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ПОЛПШЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «АГРОТАЄРС».....	62
3.1. Планування основних показників діяльності за допомогою побудови лінії тренду	62
3.2. Прогнозування зміни показників фінансової стійкості та платоспроможності за допомогою розрахунково-аналітичного методу	69
3.3. Заходи, спрямовані на зменшення дебіторської заборгованості ТОВ «АГРОТАЄРС»	74
Висновки по розділу 3.....	86
ВИСНОВКИ.....	76

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	92
ДОДАТКИ.....	96

ВСТУП

Актуальність теми. Фінансова стабільність - важлива умова успіху бізнесу. Вона створює імідж суб'єкта господарювання, є його візитною карткою. Ось чому підприємства та організації повинні постійно дбати про фінансову стабільність та вживати заходів для її зміцнення. У контексті фінансової стабільності фінансовому плануванню слід відводити особливу роль, оскільки кожна компанія, починаючи діяльність, повинна чітко представляти попит на майбутні фінансові ресурси, робочу силу та інтелектуальні ресурси, джерела їх отримання та вміти точно обчислювати ефективність наявних ресурсів. робота підприємства.

Значення теми роботи полягає в тому, що фінансове планування є ключовою частиною всього процесу планування, та дозволяє поєднати стратегічне мислення з можливістю розробки конкретного плану дій на період планування. Використання механізмів фінансового планування та контролю дозволяє компанії досягати довгострокових позитивних результатів і займати стабільне становище на ринку

Мета дипломної роботи полягає в плануванні заходів, спрямованих на поліпшення фінансового стану підприємства.

Реалізацією вказаної мети зумовлена необхідністю постановки і вирішення наступних завдань:

- визначення теоретичних аспектів аналізу фінансового стану підприємства;
- аналіз фінансового стану ТОВ «АГРОТАЄРС»;
- планування заходів, спрямованих на поліпшення фінансового стану підприємства.

Об'єктом дипломної роботи є діяльність ТОВ «АГРОТАЄРС».

Предметом дипломної роботи є теоретичні та методичні основи планування заходів, спрямованих на поліпшення фінансового стану підприємства (на прикладі ТОВ «АГРОТАЄРС»).

Методи дослідження. У процесі роботи використовувалися такі методи досліджень: вибірки, узагальнення, порівняння, групування; коефіцієнтний аналіз; методи графічного зображення даних; методи прогнозування.

Інформаційною базою роботи є Закони України, постанови національного банку України, звіти ТОВ «АГРОТАЄРС», матеріали конференцій, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених.

Практичне значення одержаних результатів.

Одержані результати носять реальний характер і можуть бути використані на ТОВ «АГРОТАЄРС» з метою планування діяльності на перспективу.

Апробація результатів дослідження Основні результати роботи та їх практична значущість висвітлені на студентській науково-практичній інтернет-конференції. Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації відбувся на кафедрі економічного аналізу та фінансів НТУ «Дніпровська політехніка» (м. Дніпро, 2020 р.).

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійною працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу трьох розділів і висновків, загальний обсяг роботи становить сторінки. Робота містить таблиць, рисунків, список використаних джерел зі найменування, додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ТА ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність оцінки фінансового стану підприємства

З переходом економіки України до ринкових відносин, значним розширенням прав підприємств у сфері фінансово-господарської діяльності, ролі своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їх ліквідності та платоспроможності, фінансова стабільність та пошук шляхів підвищення та зміцнення фінансової стабільності значно зросли.

Своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємств з точки зору появи різних форм власності має особливе значення, оскільки жоден підприємець не повинен нехтувати виявленими потенційними можливостями зростання прибутку, які можна визначити лише на основі об'єктивного та об'єктивного аналізу фінансового стану. Необхідно також провести систематичний аналіз фінансового стану підприємства, його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості, адже прибутковість кожного підприємства, розмір його прибутку багато в чому залежить від його платоспроможності. Фінансове становище підприємства визначається також банками з урахуванням його системи кредитування та встановлення процентних ставок.

Фінансовий стан підприємства - це складна концепція, що виникає внаслідок взаємодії всіх елементів системи фінансово-економічних відносин підприємства, яка визначається поєднанням виробничих та економічних факторів і повинна характеризуватися системою показників, що відображають наявність, розташування та використання фінансових ресурсів.

Фінансове становище підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому вся ця діяльність підприємства має на це вплив. Перш за все, безперербійне виробництво

та реалізація високоякісної продукції позитивно впливає на фінансовий стан компанії.

Як правило, чим більший обсяг виробництва та реалізації продукції, робіт, послуг і чим нижча їх вартість, тим вища прибутковість підприємства, що також позитивно впливає на його фінансовий стан

Нерегулярні виробничі процеси, погіршення якості продукції, труднощі з її реалізацією призводять до зменшення надходження коштів на рахунки підприємства, що призводить до погіршення його платоспроможності.

Існує також зворотній зв'язок, оскільки брак коштів може призвести до перебоїв у постачанні матеріальних ресурсів і, таким чином, у виробничому процесі.

Фінансова діяльність компанії повинна бути спрямована на забезпечення безперебійного доходу та ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання дисципліни розрахунків та більш раціонального та відповідного співвідношення власних і позикових коштів, фінансової стійкості для ефективного функціонування [21].

Це визначає необхідність та практичну важливість систематичної оцінки фінансового стану компанії, яка відіграє принципову роль у забезпеченні стабільного та стабільного фінансового становища.

Тож фінансове становище - одна з найважливіших особливостей кожного підприємства.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів для підвищення рентабельності виробництва та посилення комерційних розрахунків як основи стабільного функціонування підприємства та виконання його зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами.

Фінансовий стан підприємства слід систематично та всебічно оцінювати, використовуючи різні методи, прийоми та методи аналізу. Це дозволить вам критично оцінити фінансові результати підприємства, як з точки зору статички на конкретний період, так і в динаміці - через кілька періодів ви визначите

«хворобливі моменти» у фінансовій діяльності та як ефективно використовувати фінансові ресурси та їх раціональний розподіл.

Неефективне використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства і, отже, до можливих перебоїв у постачанні, виробництві та реалізації продукції; до провалу планового прибутку, зниження прибутковості компанії, до загрози економічних санкцій.

Основними завданнями аналізу фінансового стану є:

- перевірка прибутковості та фінансової стійкості компанії;
- дослідження ефективного використання наявного майна (капіталу) підприємства, що впливає на забезпечення обіговими коштами;
- об'єктивна оцінка стану та змін у динаміці ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
- оцінка позиції компанії на фінансовому ринку та кількісна оцінка її конкурентоспроможності;
- аналіз бізнесу та позиції компанії на ринку цінних паперів;
- визначення ефективності використання фінансових ресурсів [27].

Аналіз фінансового стану підприємства є необхідним етапом у розробці планів та прогнозів фінансового оздоровлення підприємств. Кредитори та інвестори аналізують фінансовий стан підприємств, щоб мінімізувати ризик позик та депозитів, а також необхідну диференціацію процентних ставок.

В результаті фінансового аналізу менеджер отримує ряд основних, найбільш інформативних параметрів, які дають об'єктивну та точну картину фінансового стану компанії. Крім того, під час аналізу менеджер може ставити різні цілі: аналізувати поточну фінансову ситуацію або оцінювати фінансові перспективи компанії.

Фінансовий аналіз є частиною загального аналізу ділової діяльності компанії, який складається з двох взаємопов'язаних розділів: фінансовий аналіз та управління.

Поділ аналізу на фінансовий та управлінський визначається поділом розробленої на практиці системи обліку на фінансовий та управлінський облік.

Обидва типи аналізу взаємопов'язані та мають загальну інформаційну базу (рис. 1.1).

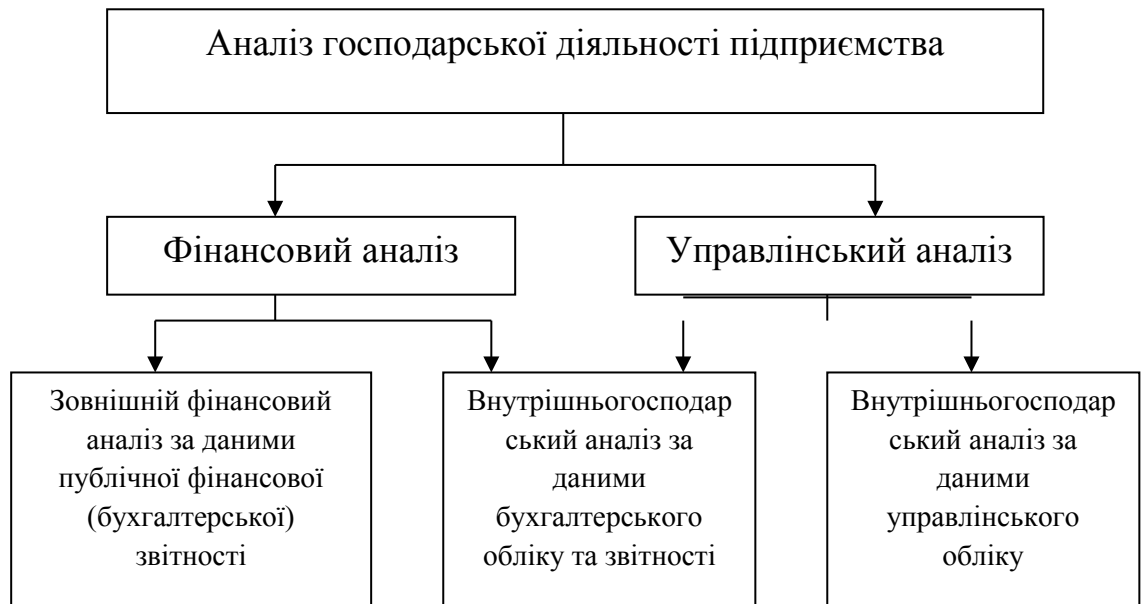

Рис. 1.1. Місце фінансового аналізу у загальній системі аналізу господарської діяльності підприємства [11]

Особливостями зовнішнього фінансового аналізу є:

- аналіз орієнтації на громадськість, зовнішня звітність підприємств;
- багато об'єктів користувача;
- різноманітність цілей та інтересів респондентів;
- максимальна відкритість результатів аналізу для користувачів.

Основний зміст зовнішнього фінансового аналізу, проведеного партнерами компанії, регулюючими органами на основі даних фінансової звітності:

- аналіз показників абсолютного прибутку;
- аналіз коефіцієнтів рентабельності;
- аналіз фінансового стану, фінансової стійкості, стабільності підприємства, його платоспроможності та балансу ліквідності;
- аналіз ефективності позикового капіталу;
- економічний діагноз фінансового стану компанії.

На відміну від внутрішнього, відповідні елементи зовнішнього аналізу більш формалізовані та менш деталізовані. Різниця у змісті зовнішнього та внутрішнього аналізу зумовлена різницею інформаційного забезпечення та завдань, що вирішують обидва типи аналізу.

Основним змістом внутрішнього (традиційного) аналізу фінансового стану компанії є:

- аналіз активів компанії;
- аналіз фінансової стійкості та стабільності підприємства;
- оцінка ділової активності підприємства;
- аналіз динаміки прибутку та рентабельності компанії, а також факторів, що впливають на них;
- аналіз кредитоспроможності компанії;
- оцінка використання нерухомого майна та вкладеного капіталу;
- аналіз власних фінансових ресурсів;
- аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства;
- аналіз самодостатності підприємства.

Цей аналіз проводиться корпоративними аналітиками і базується на широкій базі даних, включаючи оперативні дані [11].

Традиційна практика аналізу фінансового стану підприємства виробила певні прийоми та методи його реалізації.

Існує шість основних методів аналізу:

1. горизонтальний (часовий) аналіз - порівняння кожного пункту звітності з попереднім періодом;
2. вертикальний (структурний) аналіз - визначення структури фінансових показників з оцінкою впливу різних факторів на кінцевий результат;
3. аналіз тенденцій - порівняння кожного звітного елемента з кількістю попередніх періодів та виявлення тенденції, тобто основна тенденція в динаміці показників, вільна від впливу окремих характеристик окремих періодів (використовуючи тенденцію, найбільш важливі фінансові показники екстраполюються на майбутнє, тобто аналіз прогнозу фінансової ситуації)

4. аналіз відносних показників (коефіцієнтів) - розрахунок взаємозв'язку між окремими даними звіту або предметами різних форм звітності, визначення взаємозв'язку показників;

5. порівняльний аналіз - аналіз набору показників консолідованої звітності за окремими показниками підприємства та його дочірніх підприємств (галузей), а також внутрішній аналіз діяльності підприємства порівняно із середніми та середніми показниками конкурентів чи галузей.

6. факторний аналіз - визначення впливу окремих факторів (причин) на ефективний показник детермінованих (поетапних) або стохастичних (не маючи конкретного порядку) методів дослідження. Крім того, факторний аналіз може бути як прямим (лише аналіз), коли ефективний показник поділяється на окремі компоненти, так і зворотним (синтез), коли його окремі елементи об'єднуються у загальний ефективний показник.

Предметом фінансового аналізу підприємства є створення та використання його фінансових ресурсів. З метою постійного досягнення основної мети аналізу фінансового стану підприємства проводиться об'єктивна оцінка з подальшим виявленням основних потенційних можливостей підвищення ефективності створення та використання фінансових ресурсів, завдяки яким можуть використовуватися різні методи аналізу.

Методи фінансового аналізу - сукупність науково-методичних підходів та інструментів, принципів вивчення фінансового стану підприємства та його реалізації.

Теоретично і на практиці існують різні класифікаційні особливості методів економічного аналізу загалом, і особливо фінансового аналізу. Перша класифікаційна функція визначає неформальні та формальні методи аналізу. Неформальні методи аналізу базуються на процедурах логічного рівня, а не на аналітичних зв'язках та залежностях. До таких методів належать експертизи та сценарії,

- психологічні
- морфологічні

- порівняльний
- створення контрольної картки,
- побудова системи таблиці.

Ці методи більш суб'єктивні, адже найважливішим є інтуїція, досвід експерта та його знання.

Формальні методи фінансового аналізу включають методи, засновані на жорстко формалізованих аналітичних залежностях, тобто методи:

- заміна ланцюга
- арифметичні відмінності,
- баланс,
- підбір ізольованих наслідків факторів,
- відсоткові числа
- диференціальний,
- логарифмічний
- цілісний,
- простий і складний інтерес
- знижка.

У процесі фінансового аналізу також широко використовуються традиційні засоби економічної статистики (середні та відносні величини, групування даних, графіка, метод індексу, методи обробки часових рядів), а також математичні та статистичні методи (кореляційний аналіз, дисперсійний аналіз, факторний аналіз, основний аналіз інгредієнти).) [20,11].

Використання різних видів, прийомів, підходів та методів аналізу для різних цілей визначення фінансового стану підприємства разом визначає методологію аналізу.

Фінансовий аналіз проводиться за допомогою різних моделей, які дозволяють структурувати та визначати взаємозв'язок між ключовими показниками. Існує три основні типи моделей, які використовуються в процесі аналізу фінансового стану підприємства: описові, прогнозні та регулюючі.

Основні моделі є описовими. До них належать: будівельні баланси; представлення різних аналітичних фінансових звітів; вертикальний та горизонтальний аналіз фінансової звітності; набір аналітичних коефіцієнтів; аналітичні записки для звітності. Описові моделі базуються на використанні інформації з фінансової звітності.

Прогностичні моделі - це прогностичні та прогностичні моделі. Вони використовуються для прогнозування доходів і прибутків компанії, її майбутнього фінансового становища. Найпоширеніші з них: розрахунки критичної точки продажу, побудова прогностичної фінансової звітності, моделі динамічного аналізу (факторні моделі та регресії чітко визначені).

Регулюючі моделі - це моделі, які порівнюють фактичні показники діяльності компанії з нормативними (розраховані на основі норми). Ці моделі зазвичай використовуються у внутрішньому фінансовому аналізі; їх суть полягає у встановленні стандартів для кожного предмета витрат технологічних процесів, видів продукції, а також у розгляді та визначенні причин відхилень фактичних даних від цих стандартів

Фінансовий аналіз багато в чому ґрунтується на використанні чітко визначених факторних моделей [31].

Таким чином, для аналізу фінансового стану компанії можна використовувати широкий спектр прийомів, методів та моделей аналізу, їх кількість та різноманітність застосувань залежать від конкретних цілей аналізу.

Підсумовуючи суть оцінки фінансового стану підприємства, необхідно підкреслити необхідність та важливість оцінки, яка впливає з необхідності систематичного аналізу та вдосконалення підприємства, його самодостатності, самофінансування, необхідності вдосконалення фінансових ресурсів та пошуку резервів з метою посилення фінансової стабільності.

1.2. Законодавче регулювання оцінки фінансових операцій

Національним банком України розроблені рекомендації для комерційних банків в Україні щодо оцінки кредитоспроможності підприємств. Вони викладені в положенні «Про затвердження Положення про створення та використання резерву для компенсації можливих втрат за кредитними операціями банків» [29].

Відповідно до Положення, критерії оцінки фінансового стану позичальника встановлюються кожним банком незалежно від його внутрішнього розпорядку щодо активних операцій (кредиту) та методів оцінки фінансового стану позичальника (контрагента банку) з урахуванням вимог положення, які повинні визначати обґрунтовані критерії економічної оцінки позичальників на основі аналізу їхніх балансів та звітів про фінансові результати тощо.

Розроблений банком метод оцінки фінансового стану позичальника (контрагента банку) є невід'ємною частиною внутрішнього розпорядку банку щодо надання позик. Ці документи мають бути подані на вимогу уповноважених працівників Національного банку для перевірки точності оцінки фінансового стану позичальників, правильності їх класифікації та адекватності резервів щодо кредитного ризику. Відсутність або неподання цих документів на розгляд уповноважених працівників Національного банку вважається причиною негативних висновків щодо якості активів та управління банком.

Якщо банк надає довгострокові позики на інвестиційні проекти, внутрішні положення банку повинні включати правила щодо порядку надання такої позики, методи оцінки інвестиційних проектів, методи аналізу бізнес-плану інвестиційного проекту та його самодостатності та процедури оцінки позичальника, схеми надання кредитів для інвестиційних проектів та положення для підготовки рішень про надання інвестиційних позик.

Положення визначають основні якісні та кількісні ознаки позичальників юридичних та фізичних осіб, параметри оцінки фінансового стану позичальника-

юридичної особи, а також правила віднесення позичальника до конкретного класу кредитоспроможності відповідно до розрахунків.

Фінансово-економічна характеристика позичальника - юридичної особи включає такі показники:

–місія та основні цілі предмета дослідження, внесок у розвиток регіону, соціальну та соціальну діяльність, сферу діяльності;

–загальна інформація: організаційно-правова форма; історія компанії (динаміка розвитку, відносини); взаємодія з іншими підприємствами; статутний фонд; основні та оборотні активи, амортизація та завантаження основних засобів; структура управління, персонал (структура персоналу, освіта, кваліфікація та досвід керівної команди); перспективи розвитку;

– характеристики товару: назва товару (послуги), призначення, сфера застосування, основні споживачі, перспективи виробництва, можливість експорту чи імпортозаміщення, короткий опис та основні характеристики споживача, конкурентоспроможність (сильні та слабкі сторони конкурентів), ступінь готовності (лише ідея, наукова технічна документація, маркетинг, етап життєвого циклу), патентоспроможність, наявність сертифіката якості, безпека та екологічність, умови доставки, упаковка, гарантії (гарантійний термін, види гарантії), сервіс (перепродаж, післяпродажне обслуговування, сервіс (консультації, навчання) , особливості оподаткування, наявність пільг тощо;

–аналіз асортименту продукції, класифікований за розміром та якістю різних характеристик (ціна, витрати, змінні витрати, рентабельність, збут тощо);

–ключові показники виробничого, економічного та фінансового характеру (рівень, динаміка, тенденції, взаємозв'язки);

–показники масштабу виробництва (обсяг виробництва, основні та оборотні активи, кількість працівників);

–показники ефективності (фондовіддача, коефіцієнт навантаження активної частини основних фондів, коефіцієнти оборотності оборотних коштів, прибутковість тощо).

–фінансово-економічні показники (виробництво і обсяг продажів, оборот капіталу, стійкість, показники ліквідності, прибуток та його структура, показники рентабельності продажів, активів, власного капіталу, тощо.).

У процесі оцінки фінансового стану позичальника - юридичної особи - НБУ рекомендує розглянути та проаналізувати динаміку наступних ключових економічних показників [29]:

–платоспроможність (миттєвий коефіцієнт, коефіцієнт поточної та загальної ліквідності);

– фінансової стійкості (питома вага власних коштів, співвідношення позикових коштів і власних коштів);

–обсяг продажів;

–оборот на рахунках (відношення чистих надходжень до рахунків та суми позики, наявність рахунків в інших банках);

–склад та динаміка дебіторської та кредиторської заборгованості;

–собівартість продукції;

–прибутки та збитки;

–прибутковість;

– кредитна історія позичальника.

Банк зобов'язаний враховувати основні показники при оцінці фінансового стану позичальника, а також має право встановлювати додаткові (суб'єктивні) показники.

Встановлені додаткові банківські (суб'єктивні) показники, що використовуються для оцінки фінансового стану позичальника - юридичної особи або фізичної особи - підприємця, повинні враховувати специфіку підприємницької діяльності позичальника

Фінансово-економічні характеристики дослідження фінансового стану клієнтів при наданні позик можуть змінюватися з часом, але зазвичай не суттєво, особливо якісні показники фінансової стійкості та кредитоспроможності. Що стосується підприємств, такі особливості, як організаційна форма та напрям діяльності, залишаються незмінними.

Фінансовий стан позичальника оцінюється за допомогою обов'язкових кількісних критеріїв. Ці параметри, що оцінюють фінансове становище позичальника як платоспроможність, фінансову стійкість та прибутковість, характеризуються кількома параметрами (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Параметри оцінки фінансового стану позичальника [29].

Індикатор	Формула розрахунку	Теоретичне значення
Коефіцієнт негайної ліквідності	Ліквідні фонди (грошові кошти, їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції) Короткострокові зобов'язання (короткострокові позики, розрахунки з кредиторами)	не менше 0,2
Коефіцієнт поточної ліквідності	Ліквідні активи (отримані активи з високою ліквідністю, дебіторська заборгованість, векселі) Короткострокові зобов'язання (короткострокові позики, розрахунки з кредиторами)	не менше 0,5
Коефіцієнт загальної ліквідності	Активи Короткострокові зобов'язання (короткострокові позики, розрахунки з кредиторами)	не менше 2.0
Коефіцієнт маневреності	Власний капітал підприємства Основні засоби	не менше 0,5
Коефіцієнт незалежності	Кредити (довгострокові та короткострокові зобов'язання) Капітал	не більше 1,0
Рентабельність активів	Чистий прибуток Сукупні активи	-
Рентабельність продажів	Чистий прибуток Обсяг продажу (без ПДВ)	-
Коефіцієнт покриття грошовими коштами позичальника	Чистий дохід на всіх рахунках позичальника Основна сума та відсотки за кредитом	не менше 1.5

Класифікація позичальників - юридичних осіб (включаючи банки) базується на результатах оцінки їх фінансового стану (табл 1.2).

Класифікація НБУ позичальників.

Клас	Характеристика
Клас А	фінансовий стан не викликає сумнівів
Клас Б	фінансовий стан гарний, видача кредиту можлива
Клас В	фінансовий стан задовільний, необхідна детальна обробка
Клас Г	фінансовий стан поганий, видавати кредит недоцільно
Клас Д	видача кредиту заборонена

За відсутності достовірної фінансової звітності, що підтверджує оцінку фінансового стану позичальника - юридичної особи або відповідних документів та інформації про оцінку фінансового стану фізичної особи, а також належним чином оформлених документів, на підставі яких здійснювалася кредитна операція, позичальники повинні бути віднесені до категорії «Г».

Розрахунок кількісних показників дозволяє зберегти позичальника в одному з класів кредитоспроможності, що визначають ризик позики.

Позичальник банку, щодо якого розпочато провадження у справі про неплатоспроможність, а також банки, у яких відкликана банківська ліцензія, не можуть бути віднесені до категорії вище класу «Д».

Результати оцінки фінансового стану позичальників банку повинні зберігатися в банку відповідно до умов зберігання кредитних документів, встановлених законодавством України, особливо у випадку великих кредитів та позик особам, пов'язаним з банками (інсайдерами).

Фінансово-економічна характеристика позичальника як сукупність якісних показників та оцінка фінансового стану як сукупності кількісних показників кредитоспроможності позичальника є основою для прийняття рішення про надання кредиту. Класифікація позичальників за рівнем кредитного ризику, заснована на оцінці фінансового стану позичальника, є зручним та ефективним

методом оцінки платоспроможності та вирішення питання про надання кредиту .

Для спрощення процедури оцінки кредитоспроможності Національний банк України розробив національну рейтингову шкалу для класифікації позичальників та окремих боргових інструментів. Державна рейтингова шкала передбачає надання довгострокових та короткострокових кредитних рейтингів. Існує два рівні рейтингів: інвестиційний та спекулятивний. Процес визначення кредитоспроможності комерційних банків ускладнюється тим, що розроблені незалежно банками методи та критерії оцінювання часто завищують клас позичальників, що призводить до штучного зростання реального фінансового становища позичальників, тому класифікація одного і того ж позичальника в різних банках значно відрізняється.

Тому Національний банк України рекомендує комерційним банкам використовувати певні мінімальні показники та визначати їх регуляторні значення, але не визначає, як банки повинні оцінювати важливість цих показників у своїх методах. Крім того, нормативні значення цих показників повинні відрізнятися залежно від виду діяльності позичальника.

1.3. Сутність і методи оцінки та управління розвитку підприємства

Фінансове планування націлене на реалізацію задекларованих фінансових завдань підприємства та передбачає розробку системи прогностичних документів стратегічного і тактичного характеру. Проблема впровадження стратегічного фінансового планування, полягає в економічній доцільності, так як більшість вітчизняних підприємств позбавлені можливості вибору різних видів фінансової стратегії у зв'язку з існуючими реальними обмеженнями щодо формування фінансових ресурсів за рахунок власних джерел та доступу до зовнішніх.

У будь-якому випадку, розробка фінансової стратегії є початковим етапом фінансового планування, від адекватності вибору якої залежить не лише виваженість управлінських рішень, але й висока якість фінансового менеджменту

загалом. Основу перспективного фінансового планування становить прогнозування, що базується на узагальненні та аналізі наявної інформації з подальшим моделюванням можливих варіантів розвитку ситуацій і фінансових показників [30]. Стратегічні цілі формуються і затверджуються на рівні керівництва і спрямовані на координування роботи всього персоналу підприємства, однак їх деталізація можлива тільки на наступній стадії – поточного фінансового планування, результати якого є наслідком оперативних планових калькуляцій. Розробка фінансових планів оперативного характеру є обов'язковою процедурою для великих підприємств зі складною організаційною структурою.

Кожній із підсистемі фінансового планування властиві певні форми фінансових планів, часові межі та цільова спрямованість, систематизовані в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Складові елементи системи фінансового планування підприємства у контексті реалізації його фінансових положень [31]

Підсистема планування	Особливості підсистеми планування	Плановий період
Стратегічне (перспективне) планування	<p>Зміст: розробка загальної фінансової стратегії та фінансової політики підприємства у відповідності із корпоративними цілями і завданнями</p> <p>Мета: зміцнення ринкової позиції та конкурентних переваг; забезпечення фінансової стійкості; визначення джерел фінансування та пріоритетних напрямів їх використання на підприємстві; орієнтація на вирішення проблем, які впливають на життєздатність підприємства</p> <p>Форми планів: стратегічний фінансовий план; бізнес-план; прогноз бухгалтерського балансу; прогноз звіту про фінансові результати; прогноз звіту про рух грошових коштів</p>	3 – 5 років

Продовження табл. 1.3

1	2	3
Поточне планування	<p>Зміст: Розробка поточних фінансових планів за окремими аспектами фінансової діяльності підприємства з метою деталізації стратегічних завдань, їх перевірки на прийнятність</p> <p>Мета: виявлення дефіциту або профіциту грошових коштів; пошук додаткових джерел фінансування; планування структури доходів та витрат за основною, інвестиційною та фінансовою діяльністю; підтримка платоспроможного стану підприємства і високий кредитний рейтинг</p> <p>Форми планів: план руху грошових коштів; план звіту про фінансові результати; план бухгалтерського балансу; план дебіторської і кредиторської заборгованості</p>	До одного року з розбивкою по кварталах
Оперативне планування	<p>Зміст: Розробка оперативних планових завдань за усіма аспектами фінансової діяльності підприємства, реалізація довго-, середньо- і короткострокових фінансових планів</p> <p>Мета: детальне планування доходів та витрат структурних підрозділів підприємства та координація їх руху; виявлення низькорентабельних, збиткових і високодоходних видів операцій; прийняття оперативних фінансових рішень; встановлення причин відхилень фактичних показників від планових; регулювання виробничо-збутових процесів</p> <p>Форми планів: платіжний календар (оперативний план грошових платежів і надходжень); касовий план (оперативний виплат руху готівки через касу); кредитний план; податковий календар; бюджети (матеріальний, трудовий, додаткових вкладень капіталу, адміністративно-управлінських витрат, готівки); кошториси</p>	Квартал, місяць,

Планування фінансових показників підприємства здійснюється за

допомогою загальнонаукових і спеціальних методів [24]. Перелік найбільш поширених в практиці і дієвих методів, їх детальна характеристика наведена в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Порівняльна оцінка методів фінансового планування підприємств

Метод	Зміст	Переваги	Недоліки
Нормативний	На основі заздалегідь встановлених техніко-економічних нормативів і норм розраховується потреба підприємств у фінансових ресурсах та джерелах їх формування. Такими нормативами можуть бути ставки податків, тарифних внесків, норми амортизаційних відрахувань, нормативні потреби в оборотних коштах	- простота розрахунку планових показників за наявності економічно обґрунтованих норм і нормативів - організація контролю за їх дотриманням кожним структурним підрозділом підприємства окремо та у співпраці один з одним	- постійна зміна централізованих регульованих норм і нормативів - потреба коригувати нормативи внаслідок зміни внутрішніх умов діяльності підприємства - нормування деяких операцій на підприємстві є неможливим
Балансовий	Шляхом побудови балансів, досягається ув'язування наявних обсягів фінансових ресурсів та фактичної потреби в них	- обґрунтування розрахунків через відособлений облік доходів-витрат - організація контролю над ними з метою збалансування	- використання облікових даних збільшує затрати праці й часу - не враховуються зміни ринкової оцінки капіталу, інфляції
Розрахунково-аналітичний	На основі досягнутого рівня базового показника та індексів його зміни в майбутніх періодах розраховується планова величина фінансового показника. В основі цього методу покладено використання експертних оцінок	- врахування під час розрахунків думок фахівців у певній сфері фінансового управління - можливість факторного аналізу планових показників	- суб'єктивізм експертного методу оцінювання - висока трудомісткість планових розрахунків
Грошових потоків	Побудова графіку надходжень коштів на певну дату та бюджетування всіх доходів і видатків	- можливість щодо маневрування ліквідністю підприємства	- складність прогнозування через мінливість зовнішнього оточення

Продовження табл. 1.4

1	2	3	4
Оптимізації планових рішень	Розробка декількох варіантів фінансових планів, що дозволяє обрати з них найбільш оптимальний на підставі прийняттого критерію вибору: мінімум витрат або вартості капіталу, максимум прибутку (доходу) і т.д.	- варіативний підхід до розробки фінансових планів - вибір того критерію планування, який максимально задовольняє стратегічні інтереси підприємства	- за умови відсутності достовірних або повних початкових даних існує висока вірогідність відхилень фактичних показників від планових
Економіко-математичне моделювання	Побудова математичної моделі фінансового плану, яка дозволяє знайти кількісний вираз взаємозалежності між фінансовим показником і факторами впливу на нього; використовуються методи екстраполяції, кореляційні залежності, математичної статистики	- точність математичного опису економічних процесів - можливість факторного аналізу планових показників - можливість автоматизації ряду процедур фінансового планування	- за наявності значних відхилень планових показників від фактичних не завжди є можливим побудувати математичні моделі - складність визначення періоду фінансового прогнозування
Відсотку від продажу	Встановлення залежності між обсягами виручки і фінансовими показниками у відсотках із наступним визначенням суми фінансових коштів, які необхідно залучити підприємству із зовнішніх джерел	- простота і чітко визначена база розрахунків - врахування тенденцій динаміки обсягів продажу за минулі періоди та їх проектування на майбутнє	- розмір зовнішнього фінансування визначається наявними засобами, а не наявними можливостями - неврахування сторонніх факторів, що впливають на продаж продукції

Обрати конкретний метод фінансового планування достатньо складно через наявність у кожного з них недоліків аналітичної спроможності і не доцільно унаслідок неоднозначності інтерпретації результатів прогнозних оцінок, отриманих різними способами. Тому з метою підвищення достовірності планової (прогнозої) інформації як бази для прийняття відповідних управлінських рішень часто практикується раціональне комбінування декількох методів одночасно. Ефективна реалізація фінансового планування вимагає тривалого часу та тісної співпраці всіх його структурних підрозділів і функціональних керівників.

Внаслідок використання сучасних та прогресивних методів фінансового планування підприємство забезпечує власну фінансову стабільність, створює передумови для отримання чистого прибутку від операційних та інших видів діяльності, достатнього для самоокупності і самофінансування розвитку.

Фінансове управління підприємством - це вид професійної діяльності, спрямований на управління фінансово-економічним функціонуванням підприємства. Фінансовий менеджмент є одним із ключових елементів усієї системи сучасного управління підприємством [16].

Фінансове управління підприємством включає:

- розробка та реалізація фінансової політики підприємства з використанням різних фінансових інструментів;
- прийняття рішень з фінансових питань, їх конкретизація та розробка методів реалізації;
- інформаційне забезпечення шляхом підготовки та аналізу фінансової звітності підприємства;
- оцінка інвестиційних проектів та формування портфеля інвестицій, оцінка капітальних витрат та фінансове планування та контроль;
- організація апарату управління фінансово-господарською діяльністю підприємства.

Методи управління фінансами дозволяють оцінити

- ризик та прибутковість інвестицій у виробництво та реалізацію певних товарів і послуг;
- результативність діяльності підприємства;
- коефіцієнт оборотності капіталу та його продуктивність.

Завданням фінансового менеджменту є розробка та практичне застосування методів, інструментів для досягнення цілей підприємства в цілому або окремих його виробничих та господарських підрозділів. Подібними цілями можуть бути: максимізація прибутку; досягнення стійкої норми прибутку в плановому періоді; збільшення доходів управлінського персоналу та інвесторів (або власників) підприємства; збільшення ринкової вартості акцій підприємства тощо. Зрештою,

всі ці цілі спрямовані на збільшення доходу вкладників (акціонерів) або власників (власників капіталу) підприємства [2].

До завдань фінансового менеджменту входить пошук оптимального співвідношення між короткостроковими та довгостроковими цілями розвитку підприємства та рішеннями, які приймаються в рамках фінансового управління. Завдання управління фінансовою діяльністю підприємства полягає також у визначенні пріоритетів та пошуку компромісів для оптимального поєднання інтересів різних бізнес-підрозділів при прийнятті інвестиційних проектів та виборі джерел фінансування.

Зрештою, головне в управлінні фінансовою діяльністю підприємства - це прийняття рішень щодо забезпечення найбільш ефективного руху фінансових ресурсів між підприємством та його джерелами фінансування, як зовнішніми, так і внутрішніми. Управління потоком фінансових ресурсів у грошовій формі є центральним питанням у фінансовому управлінні. Потік фінансових ресурсів складається з грошей: отриманих у результаті діяльності підприємства; інвестували та реінвестували у розвиток виробничої системи; спрямовані на сплату податкових платежів.

Фінансовий менеджмент підприємства виконує свою основну мету та основні завдання, реалізуючи деякі функції управління фінансами підприємства як системи управління. Основними функціями є:

1. Розробка фінансової стратегії компанії. Під час виконання цієї функції створюється система фінансових цілей для довгострокових операцій. Фінансова стратегія компанії вважається невід'ємною частиною загальної стратегії економічного розвитку.

2. Створення організаційних структур, що забезпечують прийняття та реалізацію всіх аспектів фінансової діяльності компанії. У процесі реалізації цієї функції управління фінансами необхідно забезпечити постійну адаптацію цих організаційних структур до мінливих умов бізнесу та напрямків фінансової діяльності. Крім того, ці структури повинні бути інтегровані у загальну організаційну структуру управління підприємством.

3. Створення ефективних ІТ-систем, що обґрунтовують альтернативні управлінські рішення. У процесі реалізації цієї функції слід уточнювати сферу та зміст управління фінансами; створити зовнішні та внутрішні джерела інформації, що відповідають цим потребам; організований постійний моніторинг фінансового стану компанії та кон'юнктури ринку.

4. Аналіз різних аспектів фінансової діяльності компанії. У процесі реалізації цієї функції проводиться поглиблений аналіз окремих фінансових операцій; фінансові результати філій та відокремлених підрозділів підприємства; узагальнені результати діяльності підприємства в цілому та в розрізах окремих його напрямків.

5. Реалізація фінансового планування підприємств за основними напрямками. Реалізація цієї функції включає розробку стратегічних планів, а також системи поточних операційних планів та бюджетів за основними напрямками фінансової діяльності різними підрозділами та всім підприємством.

6. Розробка ефективної системи, що стимулює виконання управлінських рішень у сфері фінансової діяльності. Реалізуючи цю функцію, для керівників та керівників окремих підрозділів підприємства створюється система стимулювання та санкцій за дотримання та недотримання фінансових цілей, стандартів та фінансових цілей.

7. Ефективний моніторинг виконання управлінських рішень у сфері фінансової діяльності. Реалізація цієї функції пов'язана зі створенням системи внутрішнього контролю на підприємстві, розподілом контрольних обов'язків окремих служб та фінансових менеджерів, визначенням системи контрольованих показників та періодів контролю, а також швидким реагуванням на результати контролю.

Таким чином, управління фінансами як одна з основних функцій управління бізнесом відіграє ключову роль у ринковій економіці. Фінансове управління підприємством - це вид професійної діяльності, спрямований на управління фінансово-економічним функціонуванням підприємства. Фінансовий

менеджмент є одним із ключових елементів усієї сучасної системи управління бізнесом.

Висновки по розділу 1

У ході написання розділу були розглянуті поняття «фінансовий стан», «фінансове планування». Таким чином, фінансовий стан підприємства, його планування є складним інтегрованим процесом, що охоплює майже всі компоненти сучасного фінансового менеджменту. Лише раціональне поєднання доступних методів та інструментів управління активами та пасивами підприємства, грошовими потоками та рентабельністю дозволяє досягти бажаного рівня платоспроможності та забезпечити його безпеку протягом тривалого періоду часу. Більше того, головна проблема такого управління - об'єктивне протиріччя двох суміжних завдань - підвищення платоспроможності та досягнення необхідної прибутковості.

Тому управління підприємством повинно будуватися на основі постійного компромісу, щоб одночасно мінімізувати ризик втрати платоспроможності та ризик втрати прибутку, враховуючи певні стратегічні та тактичні пріоритети фінансово-економічного розвитку підприємства.

За результатами аналізу теоретичних підходів, надалі буде проведений аналіз фінансового стану підприємства та визначені основні напрями його щодо покращення.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «АГРОТАЄРС»

2.1. Коротка характеристика ТОВ «АГРОТАЄРС»

ТОВ «АГРОТАЄРС» зареєстровано, як суб'єкт підприємницької діяльності виконавчим комітетом Дніпропетровської міської ради Дніпропетровської області

ТОВ «АГРОТАЄРС» створене і діє на підставі Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України «Про господарські товариства», Статуту та іншого діючого законодавства України.

ТОВ «АГРОТАЄРС» є юридичною особою з дня його державної реєстрації; знаходиться на повному госпрозрахунку та самофінансуванні; володіє майном; має самостійний баланс, поточний та інші рахунки у банку, круглу печатку та штампи зі своєю назвою, фірмовий бланк та інші реквізити юридичної особи; може мати знак для товарів та послуг.

Форма власності Товариства – приватна.

Метою створення Товариства є об'єднання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів його Учасників для підвищення ефективності господарювання, формування та насичення ринку продукцією, товарами і послугами, вирішення проблем у галузях науки, техніки, виробництва та соціальної сфери з метою отримання прибутку за рахунок господарської діяльності. Основним видом діяльності є гуртова торгівля запасними частинами та приладдям для автомобілів. А також техобслуговування і ремонт автомобілів; роздрібна торгівля запасними частинами і приладдям для автомобілів; неспеціалізована оптова торгівля.

2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «АГРОТАЄРС»

Інформаційною основою для аналізу фінансового стану ТОВ «АГРОТИЄРС» є фінансова звітність за 2017 рік - перше півріччя. 2019 р. [Додаток А-Б]. Відповідно до фінансової звітності ТОВ «АГРОТИЄРС 2017» - перше півріччя У 2019 році будуть проаналізовані наступні основні одиниці аналізу фінансового стану компанії:

- аналіз складу майна та його джерел (аналіз активів та - аналіз фінансової стійкості підприємства;
- аналіз ліквідності та платоспроможності;
- аналіз ділової активності підприємства;
- аналіз прибутковості підприємства;

Стабільність фінансового стану підприємства залежить від правильності та законності вкладення коштів у активи, тому для оцінки необхідно вивчити склад, структуру майна та джерела його створення, а також причини їх зміни. Особлива увага приділяється вивченню причин, які негативно впливають на фінансовий стан компанії.

Відповідно до балансу визначається вартість всієї нерухомості компанії (сума активів балансу - валюта балансу) та кількість джерел (зобов'язань по балансу) цього майна на дату звітної дати.

Потім визначається відхилення для кожного виду майна та джерел його створення шляхом порівняння даних в кінці та на початку звітного періоду. Для вивчення структурних змін необхідно додатково визначити частку кожного виду майна в загальній валюті балансу та дослідити причини змін у структурі майна та його джерел.

Детальний аналіз цієї проблеми дає можливість визначити, наскільки підприємство може розраховувати на власні кошти та суму позики, а також на ефективність використання власних та позикових коштів. Цей аналіз також дозволяє визначити відповідність стратегії компанії областям використання коштів для вжиття корективних заходів, якщо це необхідно. [8, с. 219].

Загальна оцінка стану майна підприємства ТОВ «АГРОТАЄРС» і його окремих частин подано у табл. 2.1.

З даних аналітичної таблиці 2.1 складеної за балансами ТОВ «АГРОТАЄРС» за період 2017 – I півр. 2019 років (додаток А) можна зробити висновок, що на кінець I півр. 2019 року вартість майна в розпорядженні підприємства становила 1543,7 тис. грн., тобто за I півр. 2019 рік майно підприємства в порівнянні з 2018 роком збільшилось на 51292 тис. грн. (на 167,24%), порівняно з 2017 роком зменшилось на 60,7 тис. грн. (3,78%). Це було зумовлене в основному зменшенням вартості оборотних активів на 60,7 тис. грн.

Частка дебіторської заборгованості I півр. 2019 року зросла на 110,03% (662,8 тис. грн.) порівняно з 2017 роком і на 0,07% (0,9 тис. грн.) відносно 2018 року і становить на кінець звітнього періоду 1265,2 тис. грн. Це негативно впливає на фінансовий стан підприємства, особливо при повній відсутності грошових коштів підприємства на протязі всього періоду аналізу. Тобто підприємство свої фінансові ресурси акумулює у вигляді заборгованості за розрахунками.

Змінилась і структура майна підприємства: частка оборотних активів у загальній вартості майна зменшилась на 0,48 % (зі 100 % у 2017 року до 99,54% у 2018 та I півр. 2019 роках), а частка необоротних активів навпаки зросла на таку ж величину

Прийняття, придбання, створення нерухомості підприємства здійснюється за власні та позикові кошти, співвідношення яких вказує на його фінансовий стан. Аналіз джерел активів компанії ТОВ «АГРОТАЙЕРС» проводиться відповідно до форми балансу 1 (додаток А). Аналітична таблиця 2.2 перераховує джерела власних та позикових коштів, вкладених у нерухомість компанії.

Таблиця 2.1

Загальна оцінка стану майна підприємства ТОВ «АГРОТАЄРС» і його окремих частин за 2017 – I півр. 2019 роки

Актив	Показник						Відхилення (+, -)					
	2017 рік		2018 рік		I півр. 2019 рік		I півр. 2019р. до 2017р.			I півр. 2019р. до 2018р.		
	сума, тис. грн.	структур а, %	сума, тис. грн.	струк тура, %	сума, тис. грн.	струк тура, %	абсолю тне, тис.грн.	струк тури, %	відносна, %	абсолю тне, тис.грн.	струк тури, %	відносна, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Усього майна	911,6	100,00	1604,4	100	1543,7	100	632,1	0	169,34	-60,7	0,00	96,22
1.1. Необоротні активи	0	0	7,4	0,46	7,4	0,48	7,4	0,48		0	0,02	100,00
1.2. Оборотні активи	911,6	100	1597	99,54	1536,3	99,52	624,7	-0,48	168,53	-60,7	-0,02	96,20
у тому числі:												
Запаси	309,2	33,92	208,3	12,98	149,8	9,70	-159,4	-24,21	48,45	-58,5	-3,28	71,92
дебіторська заборгованість	602,4	66,08	1264,3	78,80	1265,2	81,96	662,8	15,88	210,03	0,9	3,16	100,07
кошти та їх еквівалент	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00		0	0,00	

Таблиця 2.2

Аналіз джерел коштів, які вкладено в майно підприємства ТОВ «АГРОТАЄРС» за 2017 – I півр. 2019 роки

Пасив	Показник						Відхилення (+, -)					
	2017		2018		I півр. 2019		I півр. 2019р. до 2017р.			I півр. 2019р. до 2018р.		
	сума, тис. грн.	струк тура, %	сума, тис. грн.	струк тура, %	сума, тис. грн.	струк тура, %	абсолют не тис.грн	струк тури, %	віднос не, %	абсол ютне тис.гр н	струк тури, %	віднос не, %
1	4	5	6	7	8	9	13	14	15	16	17	18
1.Усього майна	911,6	100,00	1604,4	100,0	1543,7	100,0	632,1	0,00	169,34	-60,7	0	96,22
1.1. Власний капітал	456,1	50,03	537,1	33,48	625,2	40,50	169,1	-9,53	137,08	88,1	7,02	116,40
1.1.1. Наявність власних оборотних коштів	456,1	50,03	529,7	33,02	617,8	40,02	161,7	-10,01	135,45	88,1	7,01	116,63
1.2. Позичені кошти	455,2	49,93	1067,3	66,52	918,5	59,50	463,3	9,57	201,78	-148,8	-7,02	86,06
у тому числі:												
Короткострокові позики		0,00	86,6	5,40	40,1	2,60	40,1	2,60		-46,5	-2,80	46,30
кредиторська заборгованість	391,2	42,91	568	35,40	414,7	26,86	23,5	-16,05	106,01	-153,3	-8,54	73,01
поточні зобов'язання за розрахунками	64,3	7,05	412,7	25,72	463,7	30,04	399,4	22,98	721,15	51	4,32	112,36

За звітний період (I півр. 2019 р.) частка позичених коштів зменшилась на 7% і становила 59,5% у структурі майна за абсолютного їх зменшення на -148,8 тис. грн. Короткострокових позик (кредити банків) підприємство не мало лише в 2017 році, але починаючи з 2018 року вони з'являються на підприємстві у сумі 86,6 тис. грн, та зменшують своє значення у I півр. 2019 року вдвічі.

Підприємству вистачає власних оборотних коштів. Негативною тенденцією збільшення кредиторської заборгованості у 2018 році вона склала 568 тис. грн. Поточні зобов'язання збільшились на 399,4 тис. грн. (621%) в порівнянні з 2017 роком.

Розглядаючи структуру капіталу підприємства, позитивним є те, що найбільшу питому вагу займає власний капітал, але його питома вага зменшилась в продовж аналізованого періоду на 9,53%: з 50,03% у 2017 році до 40,5% у I півр. 2019 року.

Уся інформація наведена в таблиці 2.2 береться з балансу за винятком рядка «Наявність власних оборотних коштів» - це розрахункова величина (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3

Розрахунок показника «Наявність власних оборотних коштів» ТОВ
«АГРОТАЄРС» за 2017-I півр. 2019 рр.

Показник	2017	2018	I півр. 2019
1. Власний капітал	456,1	537,1	625,2
Довгострокові зобов'язання	0	0	0
Необоротні активи	0	7,4	7,4
Наявність власних оборотних коштів	456,1	529,7	617,8

Тенденція розвитку майна підприємства ТОВ «АГРОТАЄРС» за період 2017 – I півр. 2019 років наведена на рисунку 2.1.

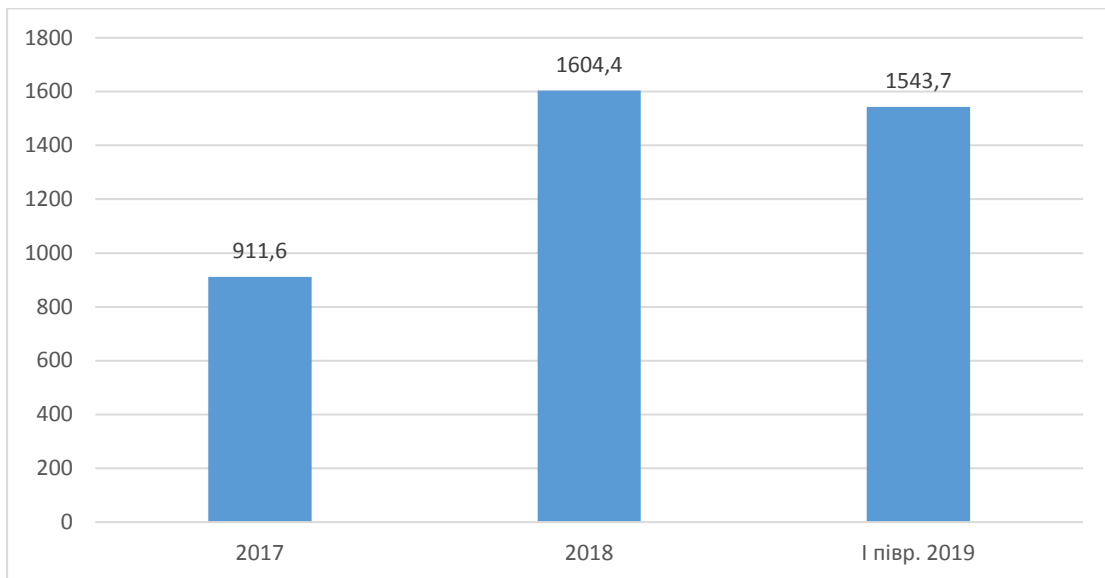

Рис. 2.1. Тенденція розвитку майна підприємства ТОВ «АГРОТАЄРС»

2.3. Аналіз фінансової стійкості підприємства

Однією з основних особливостей фінансового стану компанії є її фінансова стабільність, економічний зміст якої полягає у забезпеченні запасів підприємства стабільними джерелами їх формування, гарантованій платоспроможності, незалежності від кон'юнктури ринку та поведінки партнерів. Компанія, чий дохід послідовно перевищує витрати, вважається фінансово стабільним, що забезпечує відповідність вартості запасів та розміру власних та позикових джерел, що має можливість вільно маневрувати готівкою для їх ефективного використання, не допускає невиправданих високих дебіторських зобов'язань та зобов'язань, має оптимальну структуру джерела фінансування (капіталу) і вчасно розраховує свої зобов'язання. Основою фінансової стабільності є раціональна організація та використання оборотних коштів компанії.

Значення та сутність фінансової стійкості найбільше відображаються в її показниках. Існують абсолютні та відносні показники фінансової стійкості [14].

У складі абсолютних показників фінансової стійкості виділяють групу показників існування джерел товарно-матеріальних цінностей та групу показників забезпеченості запасами за джерелами їх створення.

До першої групи належать показники, які відображають різний рівень охоплення деяких видів джерел запасів:

- власні джерела створення товарних запасів (D_v) - різниця між вартістю власний капітал компанії та вартість основних фондів:

$$D_v = BK - HA \quad (2.1)$$

де BK - власний капітал підприємства (підсумок розділу I пасиву балансу "Власний капітал"); HA - необоротні активи (підсумок розділу I активу балансу "Необоротні активи");

- власні і довгострокові позикові джерела формування запасів (D_{vp}) -сума власних джерел формування запасів та величини довгострокових зобов'язань:

$$D_{vp} = D_v + D_3 = (BK + D_3) - HA \quad (2.2)$$

де D_3 - довгострокові зобов'язання (підсумок розділу III пасиву балансу "Довгострокові зобов'язання");

- загальна величина основних джерел формування запасів (D_3) дорівнює сумі попереднього показника і величини короткострокових кредитів банків:

$$D_3 = D_{vp} + KK = (BK + D_3 + KK) - HA \quad (2.3)$$

де KK - короткострокові кредити банків, що залучаються для формування запасів.

Перелічені показники наявності джерел запасів відповідають трьом показникам з другої групи - показникам ведення товарних запасів за джерелами їх створення:

- надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів (ΔD_v):

$$\Delta D_v = D_v - З \quad (2.4)$$

де $З$ - запаси підприємства (сума величин за статтями 1101 ÷ 1104 розділу II активу балансу "Оборотні активи");

- надлишок (+) або нестача (-) власних і довгострокових позикових джерел формування запасів (ΔD_{vp}):

$$\Delta \text{Двп} = \text{Двп} - \text{З} \quad (2.5)$$

- надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів ($\Delta \text{Дз}$):

$$\Delta \text{Дз} = \text{Дз} - \text{З} \quad (2.6)$$

Залежно від рівня забезпеченості товарно-матеріальних цінностей джерелами їх формування розрізняють чотири типи фінансової стійкості: абсолютна фінансова стійкість; нормальна фінансова стійкість; нестабільне фінансове становище; кризова (критична) фінансова ситуація [2].

Підррахуємо джерела джерел запасів та їх тип фінансової стійкості та визначимо тип фінансової стійкості ТОВ ТОВ «АГРОТИЕРС» за період 2017 року - перше півріччя. 2019. Попередні дані та результати розрахунків наведені в таблиці. 2.4

Як видно з таблиці 2.4 за кожен звітний період, тип фінансової стабільності не змінився.

На всі три роки був достатній оборотний капітал, компанія мала цілком стабільне фінансове становище.

Багато інших відносних показників фінансової стійкості також використовуються для оцінки фінансової стійкості підприємства, які доповнюють оцінку абсолютних показників фінансової стійкості. Вони дають можливість порівнювати фінансові результати компанії за різні порівнянні періоди діяльності, а також з аналогічними результатами інших суб'єктів господарювання, із середніми показниками для галузі. Найважливішими з них є наступні фінансові показники.

Коефіцієнт автономії (фінансова незалежність, концентрація власного капіталу) (k_a) характеризує незалежність фінансового стану підприємства від зовнішніх джерел фінансування, показує частку власного капіталу (власного капіталу) у загальній сумі джерел його фінансування (у загальній сумі коштів, переданих активам підприємства) [2]:

Таблиця 2.4

Абсолютні показники оцінки фінансової стійкості ТОВ «АГРОТАЄРС»

Показник	Значення показника, тис. грн.			Абсолютне відхилення (+,-)	
	2017	2018	I півр. 2019	I півр. 2019 до 2017	I півр. 2019 до 2018
1	2	3	4	5	6
1. Власний капітал	456,1	537,1	625,2	169,1	88,1
2. Необоротні активи	0	7,4	7,4	7,4	0
3. Довгострокові зобов'язання				0	0
4. Поточні зобов'язання	455,2	980,7	878,4	423,2	-102,3
5. Запаси	309,2	208,3	149,8	-159,4	-58,5
6. Короткострокові кредити банків	0	86,6	40,1	40,1	-46,5
7. Власні джерела формування запасів, Дв (ряд.1 - ряд.2)	456,1	529,7	617,8	161,7	88,1

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4	5	6
8. Власні і довгострокові позикові джерела формування запасів, Двп (ряд.7 + ряд.3)	456,1	529,7	617,8	161,7	88,1
9. Загальна величина основних джерел формування запасів, Дз (ряд.8 + ряд.4)	911,3	1510,4	1496,2	584,9	-14,2
10. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів, ΔДв (ряд.7 - ряд.5)	146,9	321,4	468	321,1	146,6
11. Надлишок (+) або нестача (-) власних і довгострокових позикових джерел формування запасів, ΔДвп (ряд.8 - ряд.5)	146,9	321,4	468	321,1	146,6
12. Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів, ΔДз (ряд.9 - ряд.5)	602,1	1302,1	1346,4	744,3	44,3
13. Тип фінансової стійкості	(1,1,1)	(1,1,1)	(1,1,1)		
	Абсолютно стійкий стан	Абсолютно стійкий стан	Абсолютно стійкий стан		

$$k_a = \frac{BK}{ЗК} = \frac{BK}{A} \quad (2.7)$$

де ЗК - загальна сума джерел фінансування (загальний капітал) підприємства (валюта балансу); А - загальна вартість всіх активів підприємства (валюта балансу).

Чим вище значення цього показника, тим стабільніше фінансово та незалежно від зовнішніх кредиторів. Мінімальне значення коефіцієнта автономії оцінюється в 0,5.

Коефіцієнт заборгованості (коефіцієнт концентрації позикового капіталу) ($k_{кз}$) характеризує частку позикових коштів у загальній сумі джерел фінансування (у загальній сумі коштів, що перераховані до активів компанії). Коефіцієнт доповнює попередній показник - їх сума одна. Він розраховується виходячи з формули:

$$k_{кз} = \frac{ДЗ + ПЗ}{ЗК} \quad (2.8)$$

Чим менше значення цього показника, тим менша заборгованість компанії і стійкіше її фінансове становище. Зростання цього показника в динаміці означає збільшення частки позикових коштів у фінансуванні підприємства.

Коефіцієнт фінансової залежності обернений до коефіцієнта автономії (добуток цих коефіцієнтів дорівнює 1,0). Показує суму загальної вартості майна (активів) на 1 грн. власні ресурси підприємства. Коефіцієнт фінансової залежності розраховується за формулою:

$$k_{фз} = \frac{A}{BK} = \frac{ЗК}{BK} \quad (2.9)$$

Теоретично його значення не менше 1,0. Якщо значення цього коефіцієнта дорівнює 1,0 (100%) - це означає, що компанія не використовує позичені кошти, а повністю фінансується з власного капіталу. Зростання темпів зростання свідчить про збільшення частки позикових коштів у фінансуванні компанії, а отже, збільшення її фінансової залежності від кредиторів та інвесторів.

Коефіцієнт позики до власного капіталу (коефіцієнт фінансування, коефіцієнт фінансового ризику) показує суму позикових коштів на гривні

власних коштів, вкладених в активи компанії, та характеризує рівень залежності компанії від зовнішніх джерел фінансування. Для обчислення цього показника скористайтеся формулою:

$$k_{\text{пв}} = \frac{ДЗ + ПЗ + ЗНВ + ДМП}{ВК} \quad (2.10)$$

де ЗНВ - нараховані у звітному періоді майбутні витрати і платежі (підсумок розділу II пасиву балансу «Забезпечення наступних витрат і платежів»); ДМП- доходи майбутніх періодів - доходи, отримані протягом поточного або попередніх звітних періодів, що підлягають включенню до складу доходів наступних звітних періодів (розділ V пасиву балансу).

Цей показник є найбільш загальною оцінкою фінансової стійкості компанії. Її збільшення вказує на збільшення залежності від позикового капіталу та зниження фінансової стійкості. Рекомендований рівень співвідношення позики до власного капіталу менше 0,7 - 1,0.

Коефіцієнт власного оборотного капіталу характеризує наявність оборотних коштів, необхідних для забезпечення його фінансової стабільності, і показує, яка частина оборотних активів фінансується за рахунок власних коштів компанії. Коефіцієнт обчислюється як відношення власного оборотного капіталу до загальної вартості оборотних активів компанії:

$$k_{\text{звк}} = \frac{ВК - НА}{ОА} \quad (2.11)$$

Для забезпечення фінансової стійкості підприємств значення цього показника не повинно бути менше 0,1 (10%). Чим вище значення показника, тим кращий фінансовий стан підприємства, тим більше можливостей він має проводити незалежну фінансову політику.

Рентабельність власного капіталу (рентабельність інвестицій, рентабельність інвестицій, повернення власного капіталу) характеризує здатність підприємства зберігати оборотні кошти та доповнювати оборотні кошти з власних джерел. Він показує, скільки капіталу знаходиться в обігу, тобто у формі, яка дозволяє вільно маневрувати цими коштами. Він обчислюється як

відношення оборотних коштів до загальної суми власних коштів (власного капіталу) підприємства:

$$k_m = \frac{BK - HA}{BK} \quad (2.12)$$

Значення цього показника залежить від структури капіталу і галузевої належності підприємства. Оптимальне його значення в межах від 0,2 до 0,5.

Проаналізуємо динаміку відносних показників фінансової стійкості ТОВ «АГРОТАЄРС» за звітний період 2017-I півр. 2019 рр. за даними наведеного в додатку А балансу підприємства (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка відносних показників фінансової стійкості ТОВ «АГРОТАЄРС»
за 2017 – I півр. 2019 роки

Показник	Норма	Значення показника		
		2017	2018	I півр. 2019
Коефіцієнт автономії	> 0,5	0,50	0,33	0,41
Коефіцієнт заборгованості	< 0,5	0,50	0,67	0,59
Коефіцієнт фінансової залежності	< 2,0	2,00	2,99	2,47
Коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу	0,7 ÷ 1,0	1,00	1,99	1,47
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	> 0,1	0,50	0,33	0,40
Коефіцієнт маневреності власних коштів	0,2 ÷ 0,5	1,00	0,99	0,99

Дані таблиці 2.5 свідчать, що показники коефіцієнтів фінансової стійкості на протязі трьох років майже відповідають нормативним значенням та мають тенденцію до подальшого росту. Коефіцієнт автономії менше нормативного значення в 2018 році та I півр. 2019 року, але його значення близько до нормативного. Це свідчить про незначну залежність підприємства від зовнішніх

джерел фінансування, так в I півр. 2019 році підприємство на 41% фінансувалось за рахунок власного капіталу. Збільшення коефіцієнту співвідношення позикового та власного капіталу свідчить про збільшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування саме у цей період. Так, в I півр. 2019 році на 1 грн. власного капіталу припадало 1,47 грн. залучених засобів, що на 0,52 грн. менше, ніж в 2018 році.

За даними таблиці 2.5 можна зробити висновок, що в цілому в I півр. 2019 році в порівнянні з 2017 роком відбулися трохи негативні зміни у складі показників, якими характеризується фінансова стійкість. Коефіцієнт автономії на протязі всього аналізованого періоду був меншим за критичне значення, тобто нижче 0,5. Це свідчить про те, що загальна сума заборгованості перевищує суму власних джерел фінансування, про незначну залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. У структурі пасиву підприємства на протязі 3 років відсутні довгострокові зобов'язання.

Показник коефіцієнту забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами в 2017-I півр. 2019 роках був більше за критичне значення. Це свідчить про спроможність підприємства проводити незалежну фінансову політику. Охарактеризовані вище відносні показники дають змогу зробити висновок про нестійкій фінансовий стан підприємства.

Охарактеризовані вище відносні показники (фінансові коефіцієнти) дають змогу оцінити фінансову стійкість з позиції структури джерел коштів і становлять групу показників, які називають коефіцієнтами капіталізації. Їх розраховують в основному за даними пасиву балансу підприємства.

2.4. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

З точки зору ринкових відносин, одним із головних критеріїв оцінки фінансового стану підприємств є їх ліквідність та платоспроможність.

«Ліквідність» означає здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання перед усіма підрядниками та державою.

Для виявлення ліквідності підприємства необхідно оцінити ліквідність балансу підприємства та розрахувати коефіцієнти ліквідності: абсолютну, поточну, загальну коефіцієнти ліквідності та визначити чистий оборотний капітал. Результати цих розрахунків наведені в таблицях 2.6 та 2.7.

При аналізі ліквідності балансу активи та пасиви поділяються на такі групи за ознаками ліквідності та ступенем тимчасового погашення зобов'язань (табл. 2.6).

1. Найбільш ліквідні активи - А1.
2. Активи, що швидко реалізуються – А2.
3. Активи, що повільно реалізуються - А3.
4. Активи, що важко реалізуються - А4.

Зобов'язання підприємства (пасиви балансу) залежно від терміну їх сплати поділяються на 4 групи:

1. Найбільш термінові зобов'язання - П1.
2. Короткострокові пасиви - П2.
3. Довгострокові та середньострокові пасиви - П3.
4. Постійні пасиви - П4.

Для визначення ліквідності балансу групи активів і пасивів зіставляються між собою.

Баланс вважають абсолютно ліквідним, якщо виконуються умови [24]:

$$A_1 \geq P_1; A_2 \geq P_2; A_3 \geq P_3; A_4 \leq P_4 \quad (2.13)$$

Згрупуємо активи підприємства за рівнем зниження їх ліквідності, а пасиви за рівнем строковості погашення зобов'язань і порівняємо їх (табл. 6).

З табл. 2.6, 2.7 видно, що баланс ТОВ «АГРОТАЄРС» за звітний період не є абсолютно ліквідним, оскільки не виконується умова $A_1 \geq P_1$ в жодному році.

Таблиця 2.6

Оцінка ліквідності балансу

		Значення показників				Відносні зміни показників	
№	Актив	Періоди			Формула розрахунку (коди рядків Форми 1)	Періоди	
		2017	2018	I півр. 2019		I півр. 2019 до 2017	I півр. 2019 до 2018
		тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.		%	%
1	А 1 (Найбільш ліквідні активи)	0	0	0	220 + 230 + 240		
2	А 2 (Активи, що швидко реалізуються)	602,4	1264,3	1265,2	(150 ... 210)	210,03	100,07
3	А 3 (Активи, що повільно реалізуються)	309,2	208,3	149,8	(100 ... 140) +250	48,45	71,92
4	А 4 Активи, що важко реалізуються)	0	7,4	7,4	080		100
5	Баланс	911,6	1604,4	1543,7		169,34	96,22
1	П 1 (Найбільш термінові зобов'язання)	64,3	412,7	463,7	530 ... 610	721,15	112,36
2	П 2 (Короткострокові пасиви)	391,2	654,6	454,8	500 + 510 + 520	116,26	69,48
3	П 3 (Довгострокові та середньострокові пасиви)	0	0	0	480		
4	П 4 (Постійні пасиви)	456,1	537,1	625,2	380 + 430	137,08	116,40
5	Баланс	911,6	1604,4	1543,7		169,34	96,22

Таблиця 2.7

Аналіз ліквідності балансу ТОВ «АГРОТАЄРС» за 2017 – I півр. 2019 роки

№	Платіжний надлишок (недолік)	Періоди		
		2017	2018	I півр. 2019
		тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.
1	A1-П1	-64,3	-412,7	-463,7
2	A2-П2	211,2	609,7	810,4
3	A3-П3	309,2	208,3	149,8
4	A4-П4	-456,1	-529,7	-617,8
5	Різниця валют	0	0	0

Таблиця 2.8

Аналіз показників ліквідності діяльності ТОВ «АГРОТАЄРС» за 2017 – I півр. 2019 роки

№	Показники	Значення показників			Формула	Відхилення абсолютне	
		Періоди				Періоди	
		2017	2018	I півр. 2019		I півр. 2019 до 2017	I півр. 2019 до 2018
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0	0	0	$(A1) / (П1+П2)$	0	0
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,32	1,18	1,38	$(A1 + A2) / (П1+П2)$	0,05	0,19
3	Коефіцієнт загальної ліквідності	2,00	1,50	1,67	$(A1 + A2+A3)/П1+П2$	-0,33	0,18

У компанії є повна відсутність найбільш ліквідних активів для покриття найневідкладніших зобов'язань.

Відсутність грошових коштів та інших найбільш ліквідних активів групи А1 наприкінці кожного року частково компенсується надлишком активів групи А2.

Однак така компенсація коштує нелише дорого і в реальній платіжній ситуації, як було сказано вище, менш ліквідні активи не зможуть замінити більш ліквідні активи. Для підприємства виконується умова $A3 \geq П3$, що вказує на високий рівень її довгострокової платоспроможності, наявність достатньої кількості запасів та інших активів, які повільно продаються.

Реалізація четвертої нерівності свідчить про те, що підприємство дотрималася мінімальної умови фінансової стійкості та наявності власних оборотних коштів.

Вивчення співвідношення зазначених груп активів та пасивів за декілька періодів дозволяє виявити тенденції в структурі балансу та його ліквідності, а також тенденції у фінансовому стані підприємства [32].

Як відомо, ліквідність можна швидко визначити, використовуючи коефіцієнти ліквідності. Абсолютні, критичні та поточні коефіцієнти ліквідності є найважливішими при оцінці платоспроможності у короткостроковій перспективі [24].

Розрахунок абсолютної, поточної ліквідності тощо. Це сприяє більш глобальній та об'єктивній оцінці ліквідності компанії (табл. 2.8).

Коефіцієнт абсолютної ліквідності є найсуворішим критерієм платоспроможності, який показує, яка частина поточних зобов'язань може бути погашена негайно, коли це потрібно з найбільш ліквідних активів. Це співвідношення обчислюється як відношення вартості найбільш ліквідних активів (А1) до суми поточної заборгованості ($П1 + П2$), тобто до результату розділу балансу «Короткострокові зобов'язання»:

$$k_{\text{абс.лік.}} = \frac{A_1}{П_1 + П_2} \quad (2.14)$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує платоспроможність підприємства на дату балансу, тому робити аналіз висновків щодо його майбутньої платоспроможності недоцільно на основі аналізу цього коефіцієнта.

Співвідношення повинно бути 0,2 - 0,25 при оптимальному значенні.

Критичний (непрямий, швидкий, негайний, операційний) коефіцієнт ліквідності відображає прогнозовані платіжні можливості компанії, забезпечуючи своєчасний розрахунок з боржниками. Він обчислюється шляхом ділення суми найбільш ліквідних активів (A_1) та активів, що швидко продаються (A_2), на суму поточного боргу компанії ($\Pi_1 + \Pi_2$):

$$k_{\text{шв.лік.}} = \frac{A_1 + A_2}{\Pi_1 + \Pi_2} \quad (2.15)$$

Показник дозволяє оцінити здатність підприємства виплачувати свої поточні зобов'язання у разі його критичного стану.

Оптимальне значення цього коефіцієнта - 1,0.

Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності (коефіцієнт покриття) оцінює загальну платоспроможність підприємства, показує, наскільки поточні активи покривають поточні зобов'язання. Обчисліть число за формулою:

$$k_{\text{п}} = \frac{A_1 + A_2 + A_3}{\Pi_1 + \Pi_2} \quad (2.16)$$

Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує очікувану платоспроможність і протягом періоду, рівного середній тривалості одного обороту всіх його оборотних активів. Відповідно до методів аналізу фінансової ситуації, розроблених в Україні:

- коефіцієнт покриття між 1,0 і 1,5 вказує на те, що підприємство сплачує свої борги вчасно,
- критичне значення коефіцієнта покриття приймається на рівні 1,0;
- якщо коефіцієнт покриття менше 1,0, підприємство має неліквідний баланс.

За даними табл. 2.6 розрахуємо відносні показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «АГРОТАЄРС» за 2017 – I півр. 2019 роки. Результати розрахунків наведені в табл. 2.8.

Всі три коефіцієнти відображені у динаміці протягом 2017-I півр. 2019 років на рисунку 2.2.

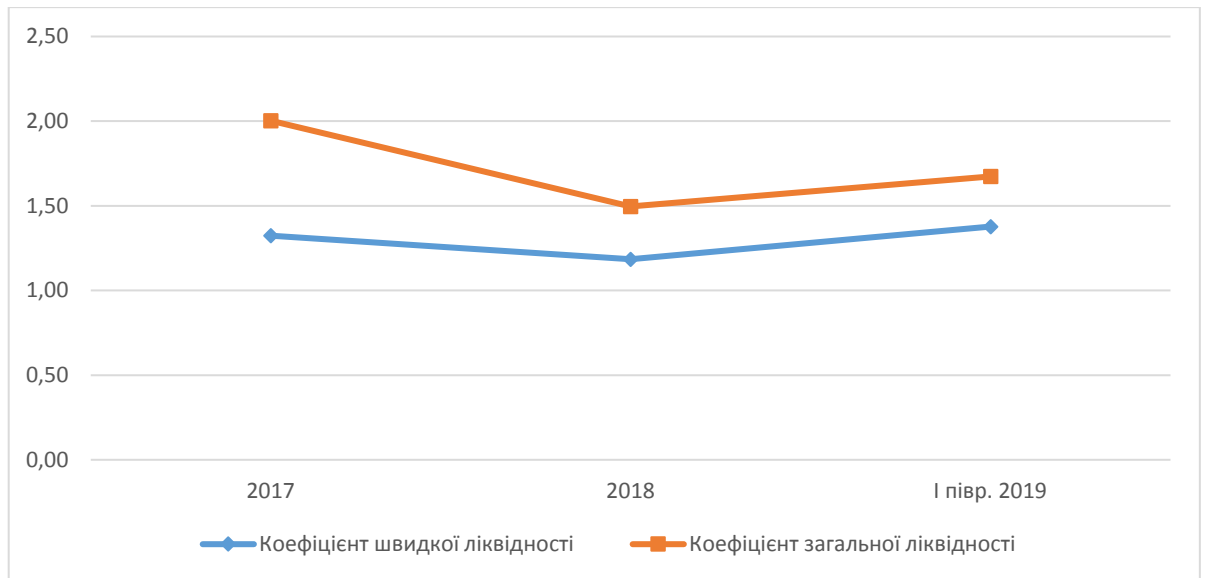

Рис. 2.2. Показники ліквідності ТОВ «АГРОТАЄРС» у 2017 – I півр. 2019 роках

Розрахунки показують, що на початок і кінець звітної періоду (2017 – I півр. 2019 роки) підприємство має досить низький рівень показників абсолютної та швидкої ліквідності. В 2018 році відбулося погіршення усіх показників ліквідності. Жоден з показників не досяг нормативного значення наприкінці аналізованого періоду. Це пояснюється передусім високою часткою поточних зобов'язань в структурі джерел фінансування.

2.5. Аналіз ділової активності підприємства

Широко зрозуміла ділова активність підприємства - це ділова діяльність господарюючого суб'єкта, сукупність його діяльності, спрямована на забезпечення динаміки його розвитку, досягнення цілей, ефективне використання виробничих потужностей, розвиток ринків збуту.

Найбільш загальні абсолютні показники, на основі яких можна скласти достатню інформативну інформацію про загальні тенденції діяльності суб'єкта господарювання, його ділову діяльність, це обсяг капіталу, вкладеного в підприємство (активи), дохід (дохід) від реалізації продукції, робіт, будівельних робіт, послуг) , прибуток. Тому в процесі аналітичного дослідження ділової діяльності підприємства часто порівнюють темпи зміни цих показників за кілька періодів. Їх збільшення в динаміці оцінюється як позитивна тенденція. Чим вище темп збільшення доходів (доходів) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і прибутку, тим більш перспективним є вкладення додаткового капіталу в підприємство. Оптимальним вважається співвідношення темпів приросту вищевказаних показників:

$$T_{зп} > T_{зд} > T_{за} > 100\% \quad (2.17)$$

де $T_{зп}$ - темп зростання прибутку; $T_{зд}$ - темп зростання доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); $T_{за}$ - темп зростання капіталу, інвестованого в діяльність підприємства (темп зростання вартості активів) [2, с.336].

Це співвідношення також називають «золотим правилом економіки бізнесу». Має очевидну економічну інтерпретацію, означає причинно-наслідковий зв'язок:

1) нерівність означає, що економічний потенціал підприємства поліпшується, масштаб операцій збільшується;

2) нерівність вказує на те, що темпи зростання доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) вищі, ніж темпи зростання економічного потенціалу, тобто на кожен гривневий додатковий капітал підприємство отримує більше однієї гривні повернення;

3) нерівність вказує на те, що темпи зростання прибутку перевищують темпи зростання доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та темпи зростання економічного потенціалу. Для забезпечення цього

показника слід зменшити виробничі витрати та ефективніше використовувати активи компанії (нерухомість [2, с.336-337]).

Оцінимо співвідношення темпів зростання чистого прибутку, доходу (виручки) від реалізації продукції і капіталу, вкладеного в майно ТОВ «АГРОТАЄРС» за 2017 – I півр. 2019 роки, за даними табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Динаміка загальних показників господарської діяльності ТОВ
«АГРОТАЄРС» за 2017 – I півр. 2019 роки

Показник	Значення показника			Темп зростання, %	
	2017	2018	I півр. 2019	I півр. 2019р. до 2017р.	I півр. 2019р. до 2018р
Середньорічна сума інвестованого капіталу (середньорічна вартість активів), тис.грн.	911,6	1604,4	1543,7	169,34	96,22
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	9407,1	9324,6	4030,3	42,84	43,22
Чистий прибуток, тис.грн.	225,3	81	88,1	39,10	108,77

Як видно з наведених в табл. 2.9 показників, співвідношення темпів зростання основних абсолютних характеристик ділової активності підприємства ($108,77\% \leq 43,22\% \leq 96,22\% < 100\%$). При незначному зменшенні (на 3,8 %) суми інвестованого капіталу збільшився обсяг доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і обсяг чистого прибутку підприємства.

Ефективність використання ресурсів оцінюється за допомогою фізичних та вартісних показників, а також фінансових показників.

Якщо інформаційна база обмежується лише фінансовою звітністю (зовнішній фінансовий аналіз), кількість показників (аналітичних характеристик) різко зменшується, і на практиці це дорівнює аналізу та оцінці ефективності використання капіталу компанії з точки зору обороту.

Проаналізуємо основні показники ділової активності ТОВ «АГРОТАЄРС» за 2017 – I півр. 2019 роки (табл. 2.10).

До основних коефіцієнтів оборотності капіталу (активів), які характеризують діяльність підприємства та розраховуються відповідно до фінансової звітності, відносяться: коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт оборотності основних фондів (фондовіддача), коефіцієнт обороту дебіторської заборгованості, оборот дебіторської заборгованості, середній час тривалість торгівлі дебіторською заборгованістю та зобов'язаннями, коефіцієнт оборотності власного капіталу.

Коефіцієнт оборотності активів - узагальнений коефіцієнт оборотності всього капіталу, внесеного в нерухомість (активи), обчислений діленням чистого доходу (виручки) від продажу продукції (товарів, робіт, послуг) на вартість балансу підприємства середнє значення за аналізований період. Він характеризує ефективність підприємства всіх наявних ресурсів (незалежно від джерел їх залучення), швидкість обороту капіталу, інтенсивність використання активів, показує, скільки обороту було досягнуто завдяки капіталу, внесеному в нерухомість (активи) підприємства в аналізований період.

Коефіцієнт обороту основних фондів (фондовіддачі) обчислюється діленням чистого доходу (доходу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на середню вартість основних фондів. Характеризує ефективність використання основних фондів, які є основою основних фондів підприємства. Зростання цього співвідношення є позитивним, тобто збільшення чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на одиницю вартості основних фондів.

Індекс товарообігу обчислюється діленням вартості реалізованих товарів (товарів, робіт, послуг) на середню вартість запасів за аналізований період.

Характеризує інтенсивність використання виробничих запасів підприємств; показує, як часто запаси змінюються, щоб забезпечити поточний обсяг продажу (продукція, роботи, послуги).

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (коефіцієнт оборотності за розрахунками) обчислюється діленням чистого доходу (доходу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на середню за аналізований період, суму дебіторської заборгованості. Він показує швидкість обороту дебіторської заборгованості за аналізований період та вказує на збільшення чи зменшення комерційного кредиту, наданого підприємством. Збільшення цього коефіцієнта може означати вдосконалення платіжної дисципліни для клієнтів (своєчасне погашення боргів перед компанією клієнтами) та / або зменшення відстроченого продажу (продаж продукції в кредит), зниження показника - свідчить про погіршення платіжної дисципліни для клієнтів.

Середня тривалість обороту дебіторської заборгованості обчислюється діленням тривалості аналізованого періоду на величину коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості. Коефіцієнт характеризує середній термін погашення боргу, тобто період, у якому дебіторська заборгованість перетворюється на готівку; показує, скільки середніх днів потрібно для отримання оплати за надані послуги.

Коефіцієнт оборотності зобов'язань обчислюється діленням чистого доходу (доходу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на середню величину за аналізований період, зобов'язання. Показує темп торгової кредиторської заборгованості за період, що переглядається, продовження або зменшення кредиту, наданого компанії діловими партнерами.

Середня тривалість обороту зобов'язань обчислюється діленням тривалості аналізованого періоду на величину коефіцієнта оборотності зобов'язань. Показник відображає середній строк погашення боргу компанії.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу обчислюється діленням чистого доходу (доходу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на середній за аналізований період, на суму власного капіталу підприємства. Показує

ефективність використання активів, отриманих за рахунок власного капіталу компанії, та швидкість торгівлі акціями. Зростання коефіцієнта в динаміці відображає сприятливу для компанії тенденцію до підвищення ефективності використання капіталу та збільшення ділової активності. Аналіз економічної діяльності з використанням показників оборотності капіталу (активів) спрямований на вивчення їх рівнів та динаміки.

Таблиця 2.10

Динаміка показників ділової активності ТОВ «АГРОТАЄРС» за 2017 – I півр. 2019 роки

Показник	Значення показника			Абсолютне відхилення (+, -)	
	2017	2018	I півр. 2019	I півр. 2019р. до 2017р.	I півр. 2019р. до 2018р.
1	2	3	4	5	6
1. Вихідні дані для розрахунку показників					
1.1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	9407,1	9324,6	4030,3	-5376,8	-5294,3
1.2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	9049,9	8033,3	3504,9	-5545	-4528,4
1.3. Середня вартість активів, тис.грн.	831,8	1258	1574,05	742,25	316,05
1.4. Середня вартість основних засобів, тис.грн.	0	3,7	7,4	7,4	3,7
1.5. Середня вартість запасів, тис.грн.	437,1	258,75	179,05	-258,05	-79,7
1.6. Середня вартість дебіторської заборгованості, тис.грн.	602,4	933,35	1264,75	662,35	331,4
1.7. Середня вартість кредиторської заборгованості, тис.грн.	488,1	761,25	992,9	504,8	231,65
1.8. Середня вартість власного капіталу, тис.грн.	347,05	496,6	581,15	234,1	84,55
2. Показники ділової активності підприємства					
2.1. Коефіцієнт оборотності активів, (ряд.1.1./ряд.1.3)	11,31	7,41	2,56	-8,75	-4,85

Продовження табл.2.10

1	2	3	4	5	6
2.2.Коефіцієнт оборотності основних засобів, (ряд.1.1./ряд.1.4)		2520,16	544,64	544,64	-1975,53
2.3.Коефіцієнт оборотності запасів, (ряд.1.1./ряд.1.5)	21,52	36,04	22,51	0,99	-13,53
2.4.Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, (ряд.1.1./ряд.1.6)	15,62	9,99	3,19	-12,43	-6,80
2.5.Середня тривалість обороту дебіторської заборгованості, (360 /ряд.2.4), днів	23,05	36,03	56	33,43	20,45
2.6.Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, (ряд.1.1./ряд.1.7)	19,27	12,25	4,06	-15,21	-8,19
2.7.Середня тривалість обороту кредиторської заборгованості, (360 /ряд.2.6), днів	18,68	29,39	44,34	25,67	14,95
2.8.Коефіцієнт оборотності власного капіталу, (ряд.1.1./ряд.1.8)	27,11	18,78	6,94	-20,17	-11,84

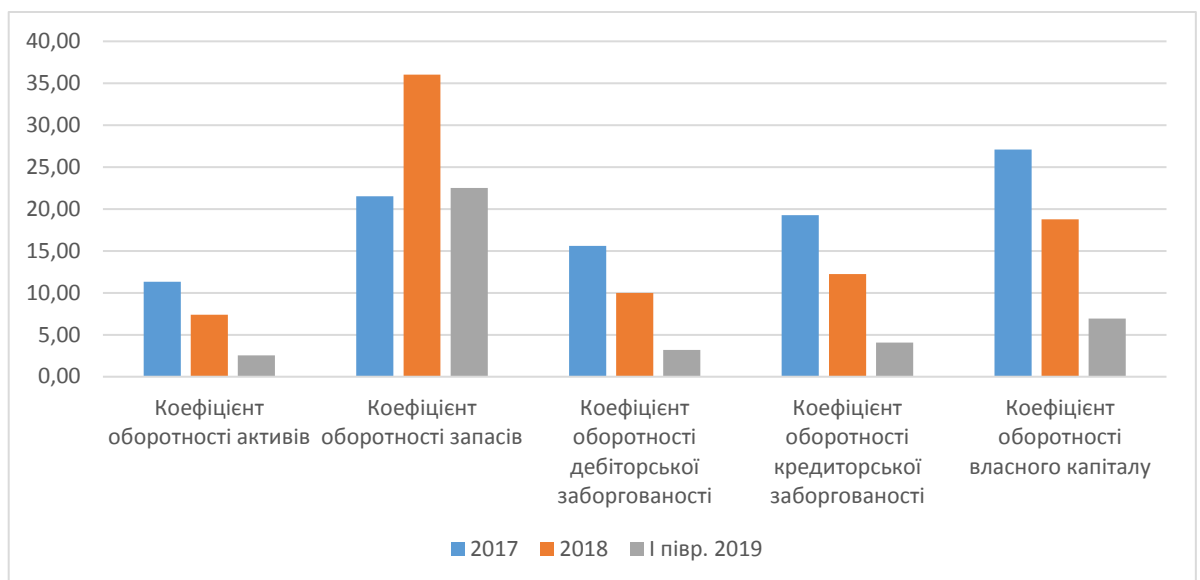

Рис. 2.3. Динаміка показників ділової активності ТОВ «АГРОТАЄРС»

За даними таблиці 2.10 видно, що в I півр. 2019 році в порівнянні з 2018 роком погіршились всі показники, що дає змогу зробити висновок про зниження ділової активності в I півр. 2019 році

2.6. Аналіз рентабельності підприємства

На короткострокову та довгострокову платоспроможність підприємства впливає її здатність отримувати прибуток. Тому розглянемо наступний аспект підприємства - прибутковість, яка є якісним показником ефективності роботи підприємства. Зазвичай при розрахунку рентабельності визначають відношення прибутку до таких показників: рівень продажів, активи, власний капітал. Загально визнаних значень рентабельності немає, які можна використати в аналізі, тому збільшення вищевказаних коефіцієнтів у динаміці звітних періодів вважається позитивною тенденцією.

Рівень рентабельності підприємства розраховується як відношення його прибутку до певного базового показника, який характеризує дохід від продажу (дохід), виробничі витрати та продажі або ресурси, використовувані для отримання цього прибутку.

Розглянемо такі коефіцієнти рентабельності [4]:

- 1) рентабельність активів;
- 2) рентабельність власного капіталу;
- 3) рентабельність продукції;
- 4) рентабельність продажу.

Основним джерелом інформації для аналізу та оцінки рентабельності діяльності підприємства є форма № 2 «Звіт про фінансові результати», додатковими - форма № 1 «Баланс» та ін.

1. Рентабельність активів (інша назва цього показника - співвідношення прибутку / активів (ROA - рентабельність активів)) характеризує, наскільки ефективно компанія використовує свої активи для отримання прибутку, тобто показує, який прибуток кожна гривня вклала в активи компанії. Коефіцієнт визначається як відношення чистого доходу до середньорічної вартості активів:

$$R_A = \frac{\text{ЧП}}{A}. \quad (2.18)$$

Слід пам'ятати, що індекс ROA поєднує в собі 2 показники: частка прибутку в одній продажі гривні та торгівля активами. Це означає, що добуток цих коефіцієнтів дорівнює рентабельності активів (ROA)

2. Рентабельність капіталу (інша назва цього показника - співвідношення прибутку / капіталу (ROE - рентабельність капіталу)). Характеризує ефективність використання власного капіталу підприємством. Коефіцієнт визначається як відношення чистого доходу до середньорічної вартості власного капіталу:

$$R_{\text{BK}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{BK}}. \quad (2.19)$$

3. Рентабельність продукції. Показник показує скільки отримано валового прибутку з 1 грн. понесених витрат.

Розраховується за формулою:

$$R_{\text{np}} = \frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Собіварт.реал.прод.}} \times 100\%, \quad (2.20)$$

4. Чиста рентабельність продажу (інше найменування цього показника - норма чистого прибутку). Він показує, який прибуток з однієї гривні продажу одержало підприємство.

Показник розраховується за формулою:

$$R_{\text{чп}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД(ВР)}} \quad (2.21)$$

Показники рентабельності підприємства зведено у таблицю 2.11.

Таблиця 2.11

Динаміка показників рентабельності підприємства ТОВ «АГРОТАЄРС»
за 2017 - I півр. 2019 роки

Показник	Значення показника			Абсолютне відхилення (+, -)	
	2017	2018	I півр. 2019	2019р. до 2017р.	2019р. до 2018р.
Рентабельність активів,%	24,71	5,05	5,71	-19,01	0,66
Рентабельність власного капіталу,%	49,40	15,08	14,09	-35,31	-0,99
Рентабельність продукції,%	2,49	1,01	2,51	0,02	1,51
Чиста рентабельність продажу,%	2,39	0,87	2,19	-0,21	1,32

За даними таблиці 2.11 рівень показників ефективності діяльності є різним.

Як видно з наведених даних, рентабельність всіх показників у I півр. 2019 році в порівнянні з 2018 роком майже залишилась на тому ж рівні.

Рентабельність активів за звітний період зменшилась з 24,71 % у 2017 році до 5,71% у I півр. 2019 році. Показники рентабельності власного капіталу, продукції та рентабельності продажу впали в порівнянні з 2017 та 2018 роками. Зниження рентабельності в I півр. 2019 році відбувся за рахунок зниження прибутку.

Висновки по розділу 2

Комплексний аналіз дозволяє зробити наступні висновки: Основою фінансової стабільності є раціональна організація та використання оборотних коштів компанії. Протягом усіх трьох років був достатній оборотний капітал, підприємство мало стабільне фінансове становище та була незалежною від

зовнішніх кредиторів. Показники фінансової стійкості протягом трьох років відповідають нормативним значенням і, як правило, коливаються. Можна зробити висновок, що загалом у першій половині 2019 року порівняно з 2017 роком відбулися незначно негативні зміни у складі показників, що характеризують фінансову стабільність. Коефіцієнт автономії в аналізованому періоді був меншим за критичне значення, тобто нижче 0,5. Це вказує на те, що загальна сума боргу перевищує обсяг власних джерел фінансування, невелика залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. У структурі пасивів підприємства за три роки немає довгострокових зобов'язань.

Коефіцієнт оборотного капіталу до оборотного капіталу в середині 2017 року - І. 2019 рік був більш ніж критичним. Це свідчить про здатність підприємства проводити незалежну фінансову політику. Описані вище відносні показники дозволяють зробити висновки про нестабільний фінансовий стан підприємства.

Розрахунки показують, що на початок та кінець звітного періоду (2017 - півріччя 2019 року) підприємство має досить низький рівень абсолютної та швидкої ліквідності. У 2018 році всі коефіцієнти ліквідності погіршилися. Жоден із показників не досяг нормативного значення на кінець аналізованого періоду. В основному це пов'язано з високою часткою поточних зобов'язань у структурі джерел фінансування.

Рентабельність активів протягом звітного періоду зменшилась з 24,71% у 2017 році до 5,71% у першому півріччі. 2019. Повернення капіталу, продукції та рентабельність продажів зменшилися порівняно з 2017 та 2018 роками. Рентабельність знизилася в першому півріччі. 2019 рік був обумовлений меншими прибутками.

Загалом, можна сказати, що підприємство є фінансово стабільним, ліквідним та прибутковим. Однак у діях є критичні моменти, які потрібно ретельніше спланувати та допомогти вдосконалити, що буде зроблено у наступному розділі.

РОЗДІЛ 3

ПЛАНУВАННЯ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ПОЛІПШЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «АГРОТАЄРС»)

3.1. Планування основних показників діяльності за допомогою побудови лінії тренду

Сучасне життя неможливе без прогнозування майбутнього, без прогнозування перспектив розвитку. Економічні прогнози необхідні для визначення розвитку суспільства та економічних ресурсів, що забезпечують його досягнення, визначення найбільш вірогідних та економічно ефективних варіантів довгострокових, середньострокових та поточних планів, обґрунтування основних напрямів економічної та технічної політики, прогнозування наслідків рішень та заходів, що вживаються в даний час. В умовах науково-технічного прогресу та вдосконалення економічної системи держави прогнозування стає одним із вирішальних наукових факторів формування стратегії та тактики соціального розвитку.

Тому сучасні умови вимагають максимального розширення прогнозування, подальшого вдосконалення методології та методики прогнозування. Чим вище рівень прогнозування процесів соціального розвитку, тим ефективніше планування та управління цими процесами в суспільстві.

Прогнозування методом екстраполяції включає наступні кроки:

1) прогнозування об'єктного аналізу, що включає детальне вивчення залежності даної системи від інших систем, взаємозв'язку між цим об'єктом та іншими системними об'єктами;

2) підготовка вхідних даних, що починається з перевірки статистичних даних (у випадку пропущених даних вони доповнюються методами інтерполяції);

3) фільтрування вхідних даних виключає випадкові коливання, які виникають або через незліченну кількість факторів, або через помилки вимірювань [1, с. 165]);

4) вибір функції наближення, яка здійснюється на основі статистичного аналізу даних та логічного аналізу економічного процесу, що розглядається [1, с. 166].

Різні поліноми та функції найчастіше вибираються в якості лінії тренду.

Таблиця 3.1

Функції апроксимації

Функція	Рівняння
Лінійна	$y(x)=a+bx$
Параболічна	$y(x)=a+bx+cx^2$
Степенева	$y(x)=ax^b$
Експоненціальна	$y(x)=ae^{bx}$
Логарифмічна	$y(x)=a \ln x+b$

Найпопулярнішим прогностичним інструментом є побудова лінії тренду за допомогою MS Excel за допомогою діаграми розсіювання на основі попередніх періодів. Ця тенденція є напрямком зміни економічних показників, що визначається обробкою звітів, статистичних даних та визначенням тенденцій зростання чи економічного спаду на цій основі []. Властивості розвитку виражають різні рівняння тренда. У MS Excel існують такі типи наближення: параболічне, лінійне, логарифмічне, експоненціальне. Однак спроба використання запропонованих моделей призводить до суттєво різних числових результатів, які, однак, мають інший напрямок розвитку. Тому спочатку вирішіть, яку модель прогнозування використовувати.

Побудуємо діаграму за допомогою стандартного майстра діаграм MS Excel на основі серії вхідних даних. Потім виберемо базову лінію та у контекстному меню виберемо команду «Додати лінію тренду». Виберемо тип лінії тренду.

Використовуючи лінійну лінію тренду, можна знайти значення прогнозу, а також відобразити ці значення та формулу для обчислення рівняння регресії безпосередньо на графіку.

Набір аналітичних методів вирівнювання даних зводиться до вибору конкретної кривої зростання та визначення її параметрів. Криву зростання слід розуміти як функцію, близьку до часового ряду. Прогнозування за допомогою кривих зростання включає наступні етапи:

- вибір однієї або декількох кривих, форма яких відповідає динаміці часових рядів;
- оцінка параметрів кривої;
- перевірка адекватності обраних кривих передбачуваному процесу та остаточного вибору кривої;
- розрахунок прогнозних значень.

У більшості випадків для прогнозних досліджень використовуються поліноми не вище третього ступеня.

Excel забезпечує можливість вибору кривих зростання шляхом побудови графіків поліномів та функцій потужності. Таким чином, існує кілька різних варіантів використання лінії тренду для обчислення прогнозних значень та безпосередньо визначення шаблонів регресії безпосередньо на графіку. різні інструменти MS Excel можна використовувати для побудови лінійних та нелінійних прогнозів економічних процесів, для перевірки їх адекватності експериментальним даним, для перевірки достовірності прогнозів.

В Excel автоматично відображається лише коефіцієнт наближення (R^2) для оцінки якості рівняння тренда. Чим краще цей коефіцієнт рівняння тренда наближається до одиниці, тим краще тенденція описує процеси, що змінюють показник. Незважаючи на найкращий результат R^2 у рівняннях поліноміальних тенденцій необхідно бути обережними з ними. Тенденційні поліноміальні рівняння мають властивість швидко падати або навпаки, і результати прогнозу можуть вийти за рамки здорового глузду.

Проведено екстраполяційне прогнозування можливих значень показників, а саме чистого доходу від реалізації та собівартість. Вхідними даними для прогнозування показників на 2019 рік буде обсяг продажів та собівартість за останні 3 роки, тобто 2016–2018 роках (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Продажі та собівартість ТОВ Агротаєрс у 2016–2018 роках

Роки	2016	2017	2018
Період (t)	1	2	3
Обсяг реалізованої продукції (тис. грн)	7519	9407,1	9324,6
Собівартість (тис. грн)	7525,8	9049,9	8033,3

Для прогнозування обсягу реалізації використаємо такі моделі трендів: лінійну (рис. 3.1), логарифмічну (рис. 3.2), поліноміальну (рис. 3.3).

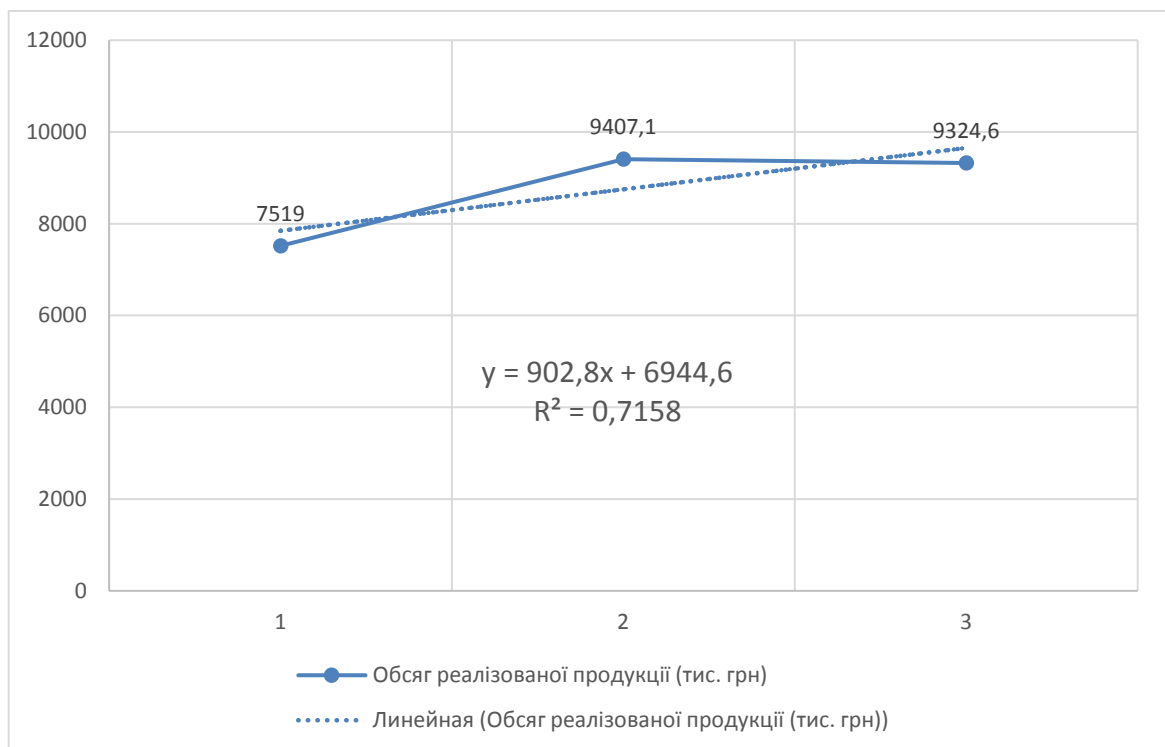

Рис.3.1. Лінійна модель тренду обсягу реалізованої продукції

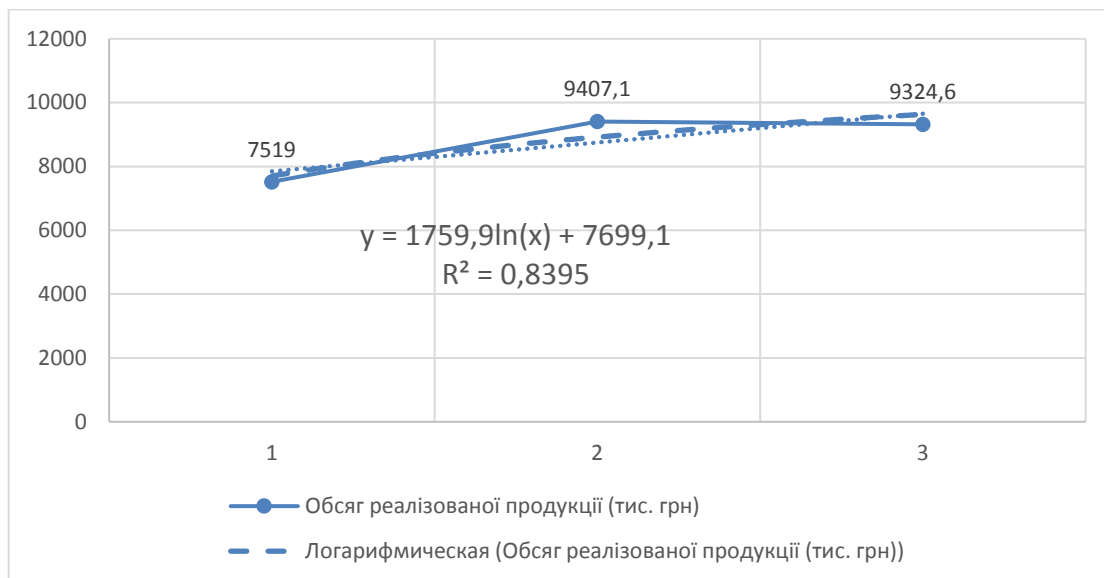

Рис.3.2. . Логарифмічна модель тренду обсягу реалізованої продукції

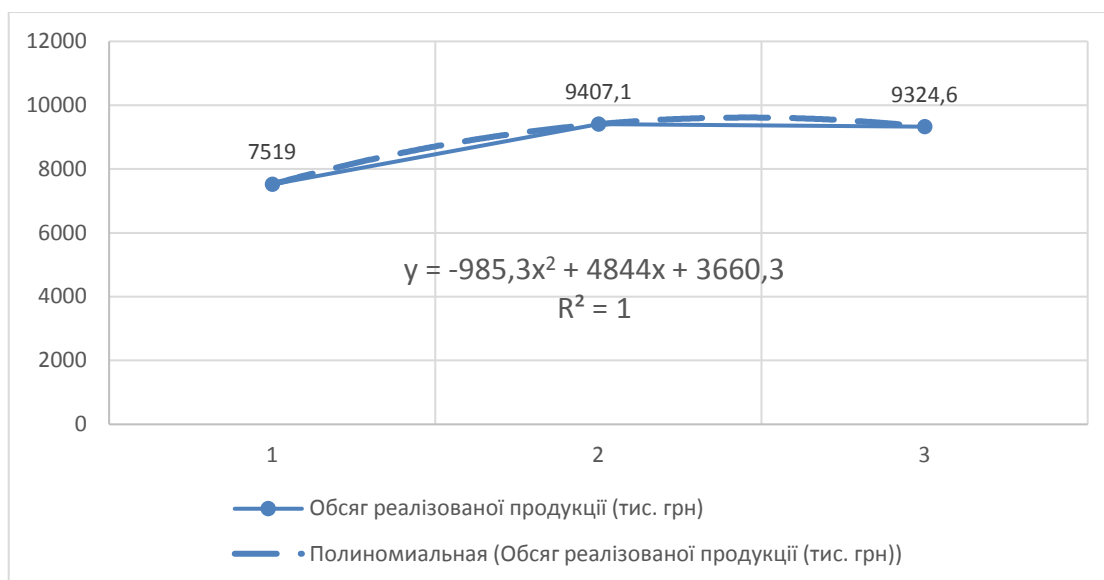

Рис. 3.3. . Поліноміальна модель тренду обсягу реалізованої продукції

Складемо таблицю рівнянь та значень коефіцієнта детермінації.

Таблиця 3.3

Рівняння моделі та значення коефіцієнта детермінації (R^2)

Вид апроксимації	Прогнозна модель	R^2
Лінійна	$y = 902,8x + 6944,6$	$R^2 = 0,7158$
Логарифмічна	$y = 1759,9\ln(x) + 7699,1$	$R^2 = 0,8395$
Поліноміальна	$y = -985,3x^2 + 4844x + 3660,3$	$R^2 = 1$

З таблиці 3.2 бачимо, що поліноміальна лінія тренду найбільш підходить для прогнозування, рівняння якої:

$$y = -985,3x^2 + 4844x + 3660,3 \quad (3.6)$$

та тісністю зв'язку 1.

За допомогою цього рівняння знаходимо прогнозне значення обсягу реалізації на 2019 рік, тобто четвертий період

$y = -985,3 \cdot 4^2 + 4844 \cdot 4 + 3660,3 = 7271,5$ тис. грн., що на 2053,1 тис.грн. менше ніж у 2018 році.

Проведемо прогнозування собівартості таким самим чином. Для прогнозування собівартості використаємо такі моделі трендів: лінійну (рис. 3.4), логарифмічну (рис. 3.5), поліноміальну (рис. 3.6).

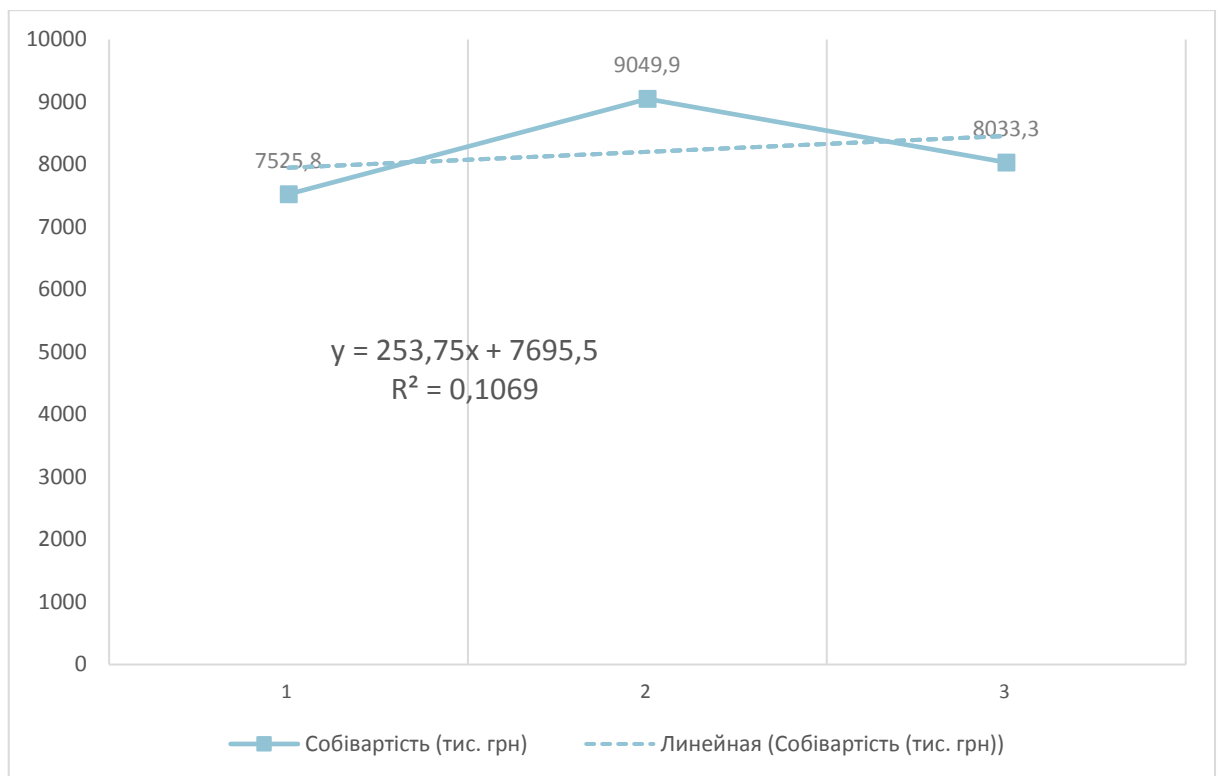

Рис.3.4. Лінійна модель тренду собівартості продукції

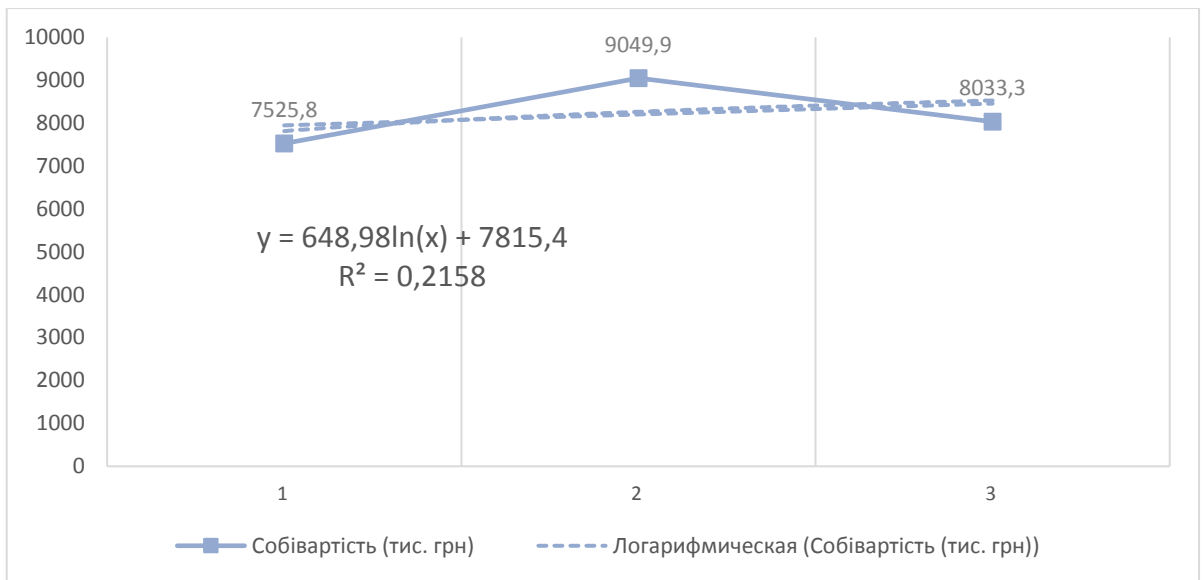

Рис.3.5. Логарифмічна модель тренду собівартості продукції

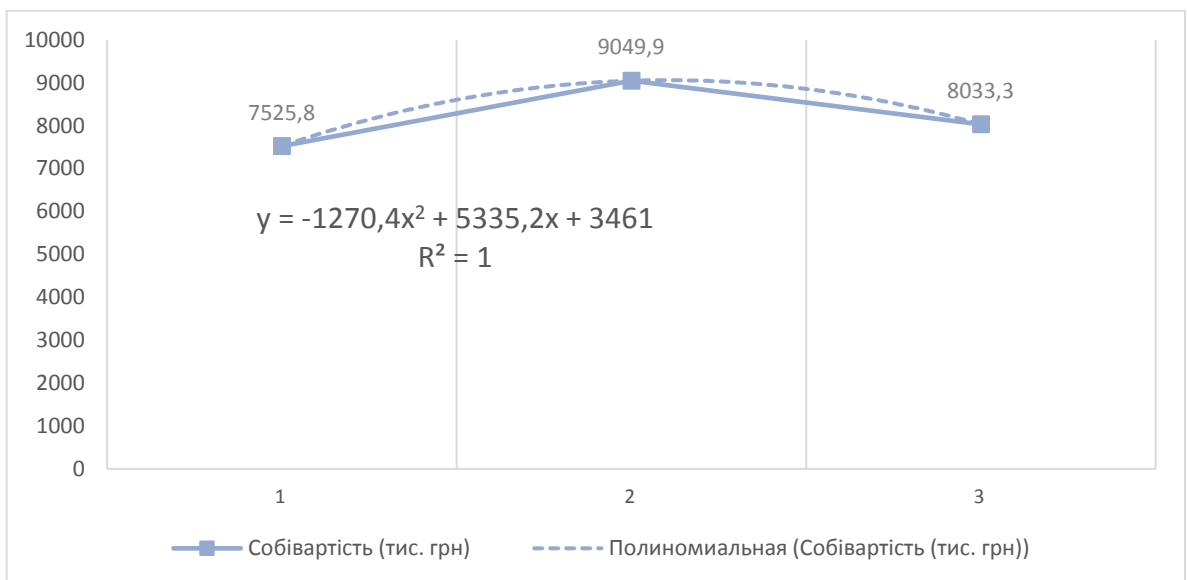

Рис. 3.6. Поліноміальна модель тренду собівартості продукції

Складемо таблицю рівнянь та значень коефіцієнта детермінації.

Таблиця 3.4

Рівняння моделі та значення коефіцієнта детермінації (R^2)

Вид апроксимації	Прогнозна модель	R^2
Лінійна	$y = 253,75x + 7695,5$	$R^2 = 0,1069$
Логарифмічна	$y = 648,98\ln(x) + 7815,4$	$R^2 = 0,2158$
Поліноміальна	$y = -1270,4x^2 + 5335,2x + 3461$	$R^2 = 1$

З таблиці 3.4 бачимо, що поліноміальна лінія тренду найбільш підходить для прогнозування, рівняння якої:

$$y = -1270,4x^2 + 5335,2x + 3461 \quad (3.7)$$

та тіснотою зв'язку 1.

За допомогою цього рівняння знаходимо прогнозне значення собівартості на 2019 рік, тобто четвертий період

$y = -1270,4 \cdot 4^2 + 5335,2 \cdot 4 + 3461 = 4475,4$ тис. грн., що на 3557,9 менше ніж у 2018 році.

Тобто простежується тенденція щодо зниження обсягу реалізації та собівартості в 2019 році та й в наступні періоди. Тому підприємству потрібно впроваджувати заходи щодо нарощування обсягу реалізації. Позитивним в прогнозуванні є те, що темпи зниження обсягу реалізації значно нижчі чим темпи зниження собівартості, тому підприємство може отримати валовий прибуток в 2019 році у сумі 2796,1 тис. грн., що на 1504,8 тис. грн. більше ніж у 2018 році.

Значення прогнозування стану підприємства полягає в тому, що він визначає альтернативні шляхи розвитку підприємства, яке вибирає найкращі з них та забезпечує основні дії управління, спрямовані на найбільш раціональне та ефективне використання потенційних можливостей та здійснення всіх необхідних заходів для мінімізації або уникнення потенціалу ризику в майбутній діяльності суб'єкта господарювання. Прогноз є специфічною основою для планування стану підприємства, розробки майбутньої стратегії суб'єкта господарювання. Тому, незважаючи на ймовірнісний характер прогнозування, є гарантією і важливим елементом ефективного функціонування компанії.

3.2. Прогнозування зміни показників фінансової стійкості та платоспроможності за допомогою розрахунково-аналітичного методу

Виходячи із проведених у розділі 2 кваліфікаційної роботи розрахунків, які характеризують фінансовий стан об'єкта дослідження, його платоспроможність, можна стверджувати, що хоча діяльність ТОВ «АГРОТАЄРС» характеризується

нормальною фінансовою стійкістю, однак для його подальшого функціонування в конкурентному середовищі потрібен професійний, розумний план на короткий і довгостроковий період. Цей план повинен включати як повний аналіз та оцінку результатів компанії за останні роки, так і прогнози та пропозиції щодо розвитку компанії. Планування фінансової стабільності на майбутнє - наступний крок у вивченні фінансової стійкості компанії.

Для цього будемо використовувати наступні таблиці 3.5-3.6, та рисунки 3.7-3.9.

Таблиця 3.4

Планування фінансової стійкості ТОВ «АГРОТАЄРС»

Показник	2017	2018	I півр. 2019	Середній темп приросту	Прогнозн ий показник
1	2	3	4	5	6
1. Власний капітал	456,1	537,1	625,2	1,17	732,0
2. Необоротні активи	0	7,4	7,4	1	7,4
3. Довгострокові зобов'язання				0,00	0,0
4. Поточні зобов'язання	455,2	980,7	878,4	1,53	1339,6
5. Запаси	309,2	208,3	149,8	0,70	104,3
6. Короткострокові кредити банків	0	86,6	40,1	0,23	9,3
7. Власні джерела формування запасів,	456,1	529,7	617,8	1,16	724,6
8. Власні і довгострокові позикові джерела формування запасів,	456,1	529,7	617,8	1,16	724,6
9. Загальна величина основних джерел формування запасів,	911,3	1510,4	1496,2	1,32	2064,2
10. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів,	146,9	321,4	468		614,7
11. Надлишок (+) або нестача (-) власних і довгострокових позикових джерел формування запасів,	146,9	321,4	468		709,739
12. Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів,	602,1	1302,1	1346,4		1261,95
13. Тип фінансової стійкості	(1,1,1)	(1,1,1)	(1,1,1)		(1,1,1)
	Абсолютно стійкий стан	Абсолютно стійкий стан	Абсолютно стійкий стан		Абсолютно стійкий стан

Розрахувавши планові показники, можна зробити такі висновки, що простежується тенденція до зростання власного капіталу, яка буде продовжуватись у плановому році, і якщо ситуація не зміниться, то цей показник збільшиться відповідно до I півріччя 2019 року на 17 % та складе 732 тис. грн. (рис. 3.7).

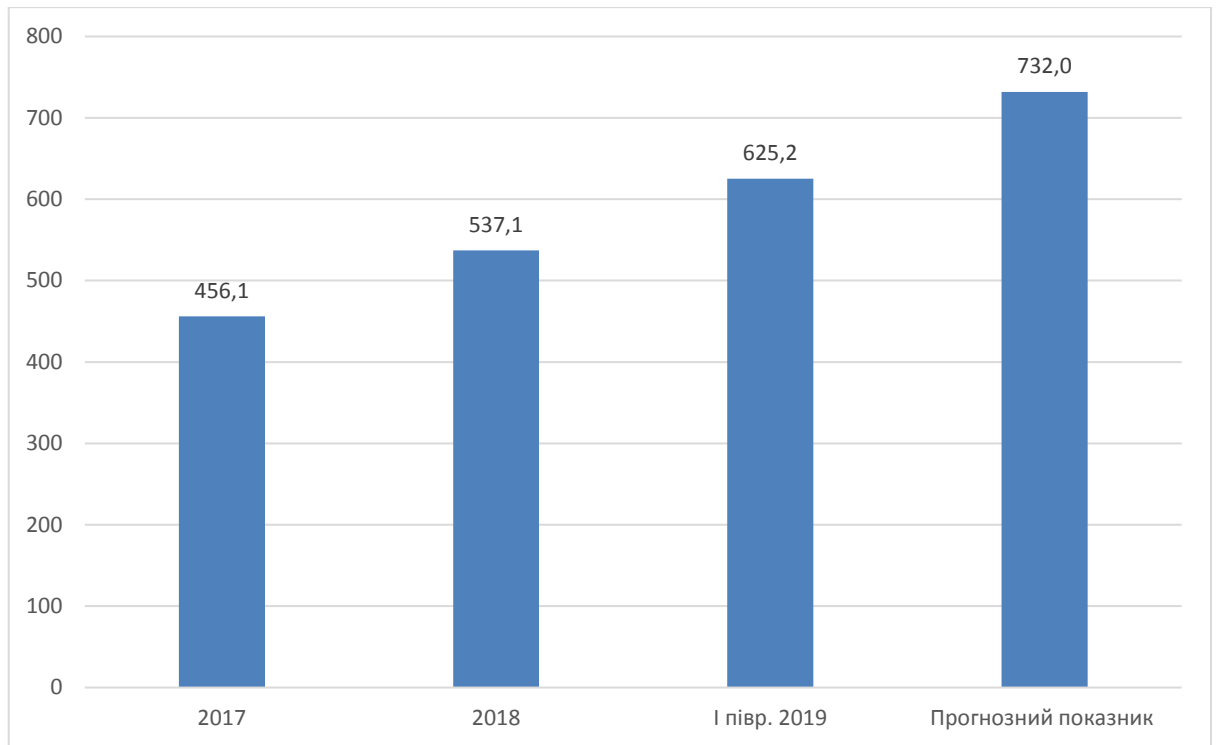

Рис. 3.7. Динаміка прогнозного власного капіталу

Виходячи з наявності власного капіталу, показник наявності власних коштів має тенденцію до збільшення і у прогнозованому періоді планується його значення на рівні 724,0 тис. грн.

Негативним в результатах планування показників фінансової стійкості за допомогою розрахунково-аналітичного методу є зростання поточних зобов'язань, сума яких може зрости на 461,2 тис. грн. (рис. 3.8) Але, навіть зростання поточних зобов'язань не призведуть до погіршення фінансової стійкості підприємства, який залишиться на рівні абсолютної стійкості.

При розрахунку прогнозованого значення фінансової стійкості показник валюти балансу за плановий період також розраховувався на основі

розрахунково-аналітичного методу, який дорівнює 2064,2 тис. грн., що на 568,0 тис .грн. вище попереднього періоду.

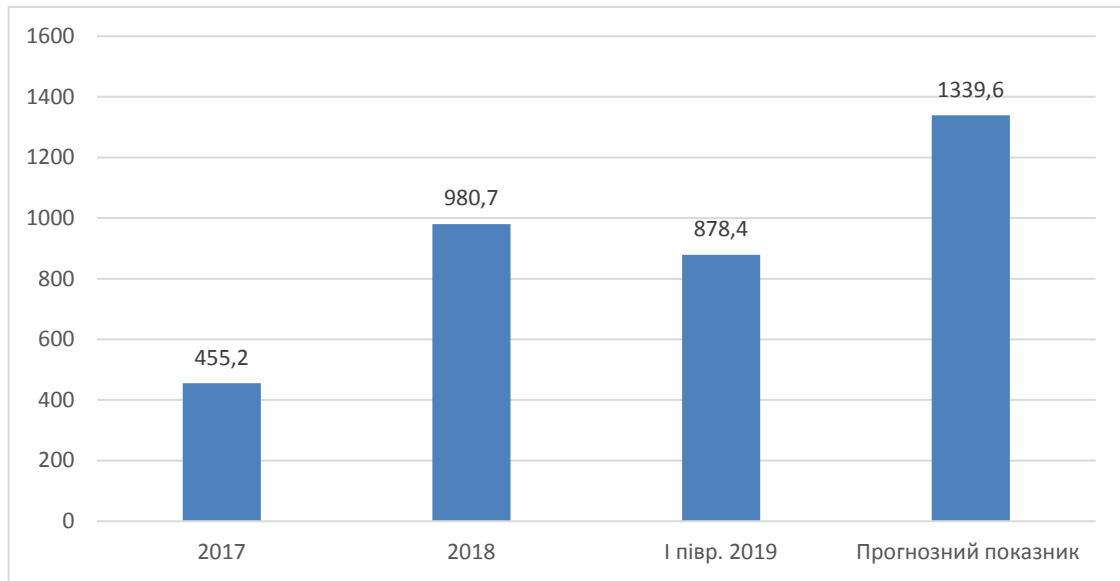

Рис. 3.8. Динаміка прогнозних поточних зобов'язань

Надалі сплануємо показники платоспроможності та ліквідності, так як саме ці показники не є достатньо високими, окрім того, на підприємстві відсутні грошові кошти, що посприяло відсутності абсолютної ліквідності (табл.3.6).

Таблиця 3.6

Планування показників ліквідності діяльності ТОВ «АГРОТАЄРС»

	2017	2018	I півр. 2019	Середній темп приросту	Прогнозний показник
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0	0	0	0	0
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,32	1,18	1,38	1,03	1,42
Коефіцієнт загальної ліквідності	2,00	1,50	1,67	0,93	1,56

Виходячи з даних табл. 3.5 прогнозується, що при даній ситуації на підприємстві показник швидкої ліквідності буде збільшуватись, а показник загальної ліквідності, навпаки, може знизити своє значення. З урахуванням

попереднього прогнозу, така ситуація ймовірна при зростання поточних зобов'язань підприємства.

Варто зазначити, що коефіцієнти поточної в плановому періоді відповідають нормативним значенням ≥ 1 , а коефіцієнт загальної ліквідності, як в попередньому періоді так і в плановому не відповідає ≥ 2 та ще й зменшується. Крім того, негативним прогнозом є відсутність прогнозованого значення абсолютної ліквідності, що пов'язано з відсутністю за всі періоди грошових коштів.

На рис. 3.9 представлено графічне зображення динаміки показників ліквідності ТОВ «АГРОТАЄРС»

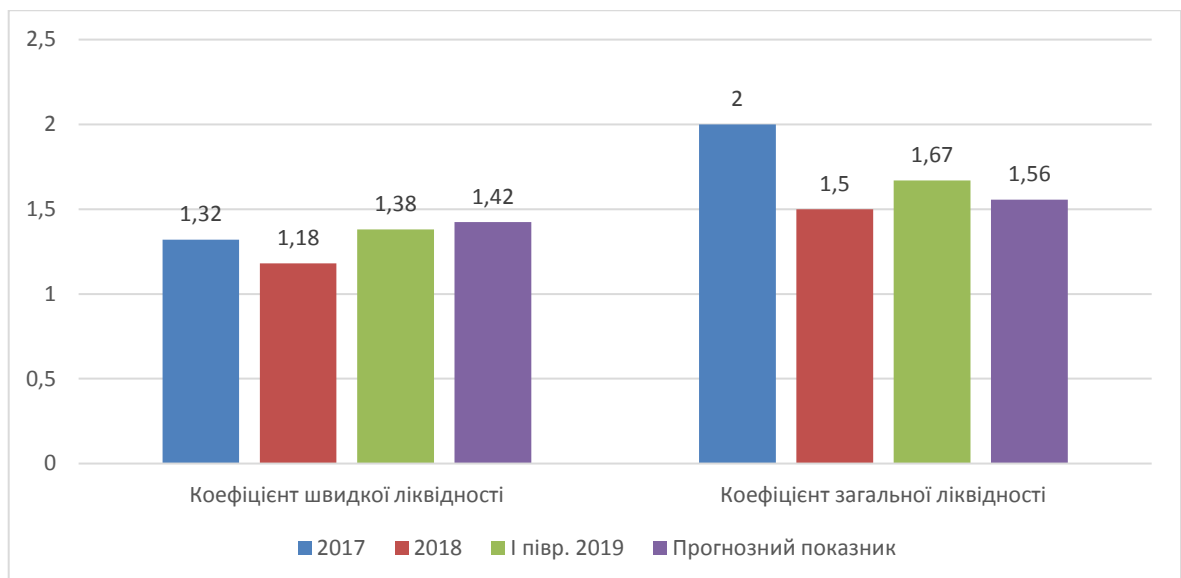

Рис. 3.9. Динаміка прогнозних показників ліквідності

Варто зазначити, що результати проведеного прогнозування показників фінансової стійкості ТОВ «АГРОТАЄРС» за допомогою розрахунково-аналітичного методу можна вважати достовірними, оскільки величина достовірності апроксимації (R^2) за всіма показниками коливається в межах від 0,8182 до 0,9959, що говорить про те, що достовірність прогнозів складає від 81,82% до 99,59%. У той час достовірність прогнозів платоспроможності та ліквідності достатньо низька, так як (R^2) дорівнює за коефіцієнтом поточної ліквідності 0,3864, а поточної – 0,4495.

3.3. Заходи, спрямовані на зменшення дебіторської заборгованості ТОВ «АГРОТАЄРС»

Управління дебіторської заборгованості спрямоване на збільшення продажів та оптимізацію суми дебіторської заборгованості та забезпечення її своєчасного отримання.

Оскільки підприємства змушені продавати продукцію, використовуючи несвоєчасні способи оплати через труднощі конкуренції, платоспроможності є природним явищем у фінансово-господарській діяльності наявність дебіторської заборгованості. Відповідно до економічної практики українських підприємств, понад 80% усієї дебіторської заборгованості припадає на товари, що робить відвернення коштів від обігу та призводить до фінансових труднощів, становить загрозу фінансовій безпеці підприємств [2].

Однак дебіторська заборгованість супроводжується непрямими втратами доходу підприємства через те, що:

- чим «старша» заборгованість, тим складніше її стягнути з боржника, тим менший дохід від інвестування в борг;
- борги боржників можуть бути амортизовані через інфляцію.

Крім того, наявність боргів характеризує стан розрахункової дисципліни і серйозно впливає на фінансову стабільність підприємства. Недотримання договірної та фінансової дисципліни і, отже, збільшення безнадійної заборгованості може призвести до нестабільності у фінансовому становищі підприємства.

У свою чергу, рівень обороту та продажу в кредит залежить насамперед від типу кредитної політики підприємства. Тому при визначенні можливої суми коштів, вкладених у вимоги, рекомендується враховувати такі кількісні параметри, які характеризують умови обраного виду кредитної політики, обсяг продажів, середній термін кредитування, середній період прострочених платежів, коефіцієнт та ціни на продукцію.

Основою планування суми дебіторської заборгованості підприємства може бути ідея оптимального зменшення обороту дебіторської заборгованості. У загальному випадку визначення оптимального строку дебіторської заборгованості може здійснюватися в цілому за боргами підприємства та окремо по кожній його статті відповідно до наступної формули:

$$TO_{nl} = TO_{ДЗ} - TO_{\Delta GK} = \frac{360}{ЧД} \times \overline{ДЗ} - \frac{360}{ЧД} \times \Delta GK \quad (3.8)$$

де $TO_{ДЗ}$ – тривалість обороту дебіторської заборгованості, дні;

$TO_{\Delta GK}$ – тривалість обороту для необхідного приросту грошових коштів, дні;

$ЧД$ – чистий дохід від реалізації, тис. грн.

$\overline{ДЗ}$ – середньорічний обсяг дебіторської заборгованості підприємства, тис. грн.

ΔGK – необхідний приріст грошових коштів, тис. грн.

В даній формулі обсяг дебіторської заборгованості визначається як:

$$\overline{ДЗ}_{nl} = \frac{TO_{nl}}{360} \times ЧД \quad (3.9)$$

У цьому випадку відправною точкою планування є визначення необхідної суми збільшення грошових коштів, тобто обсягу продажів, здійснених без відстрочки платежів. Один із способів виправдати таке зростання для неплатоспроможних підприємств - зосередитись на забезпеченні запланованого рівня абсолютної платоспроможності протягом планового періоду. Так, у західній практиці грошові кошти та їх еквіваленти на балансі підприємства повинні становити щонайменше 10% поточних зобов'язань [6].

Збільшення грошових коштів, необхідних для забезпечення встановлення коефіцієнта абсолютної платоспроможності на рівні 0,2, обчислюється як:

$$\Delta GK = (0,2 - K_{плат}) \times ПЗ \quad (3.10)$$

де $K_{плат}$ – коефіцієнт абсолютної платоспроможності;

$ПЗ$ – поточні зобов'язання.

Розрахунок необхідного приросту грошових коштів ТОВ «АГРОТАЄРС»:

$$\Delta GK = (0,2 - 0) \times 918,5 = 183,7 \text{ тис. грн.}$$

Вихідні дані для розрахунку планової суми дебіторської заборгованості наведені в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Вихідні дані для розрахунку планового обсягу дебіторської заборгованості ТОВ «АГРОТАЄРС» на 2019 рік

Показник	Значення
Коефіцієнт абсолютної платоспроможності	0
Поточні зобов'язання, тис. грн.	918,5
Тривалість обороту, днів	56
Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	4030,3
Очікувана сума доходу від реалізації, тис. грн	
– прогнозна	7271,5
– с очікуваним темпом зростання 10%	10257,1

Розрахований за формулою 3.8, термін обертання дебіторської заборгованості складає:

$$TO_{nl} = 56 - \frac{182}{4030,3} \times 183,7 = 47 \text{ днів}$$

Для прогнозного сценарію, який розрахований в пункті 3.1, при виручки в 2019 році на рівні 7271,5 тис.грн, термін обертання дебіторської заборгованості може скласти:

$$TO_{nl1} = 56 - \frac{365}{7271,5} \times 183,7 = 47 \text{ днів}$$

Для прогнозу, який передбачає зростання виручки на 10%:

$$TO_{nl2} = 56 - \frac{365}{10257,1} \times 183,7 = 49 \text{ днів.}$$

Для фактичного обсягу реалізації за I півріччя 2019 року, який дорівнював 4030,3 тис. грн., оптимальний обсяг дебіторської заборгованості, розрахований за формулою 3.9 становить:

$$\overline{ДЗ}_{nl} = \frac{47}{182} \times 4030,3 = 1040,7 \text{ тис. грн.}$$

У той час, як 1231,5 тис. грн. дебіторської заборгованості за товари роботи та послуги більше розрахованої суми на 190,8 тис.грн.

При прогнозному сценарії на основі трендового методу:

$$\overline{ДЗ}_{nl1} = \frac{47}{360} \times 7271,5 = 936 \text{ тис. грн.}$$

що менше ніж фактична сума дебіторської заборгованості на 295,2 тис. грн.

При очікуваному рості виручки від реалізації на 10%

$$\overline{ДЗ}_{nl2} = \frac{49}{360} \times 10257,1 = 1320,8 \text{ тис. грн}$$

що більше ніж фактична сума дебіторської заборгованості на 89,3 тис.грн.

Тому можна зробити висновок, що сума дебіторської заборгованості знаходиться в межах від 936 тис. грн до 1320,8 тис. грн.

Цей метод планування дебіторської заборгованості дозволяє визначити суму дебіторської заборгованості, необхідну для забезпечення поточної платоспроможності підприємства.

Таким чином, підприємство повинно для відновлення абсолютної платоспроможності повинно зменшити фактичну дебіторську заборгованість не менше ніж 190 тис. грн.

Управління дебіторською заборгованістю можна здійснювати наступним чином:

- контроль виплат боржникам за відстрочені та прострочені платежі;
- визначення заходів щодо прискорення погашення боргу та зменшення безнадійної заборгованості;
- продаж на умовах, що забезпечують гарантований збір коштів;
- визначення строку позики;

- контроль дебіторської та кредиторської заборгованості;
- визначення рівня прийнятних витрат у разі простроченої та непогашеної заборгованості та можливого використання факторингу

Шляхи стягнення боргів для прискорення обороту коштів:

а) створення стимулів для своїх клієнтів швидше сплачувати рахунки шляхом надання спеціальних знижок;

б) створення системи оцінки замовника, яка б узагальнила всі ризики, пов'язані з діловим партнером. Встановлення формального ліміту кредиту для кожного клієнта, який визначається загальними відносинами з цим клієнтом, потребою у коштах та оцінкою фінансового стану клієнта;

в) продаж дебіторської заборгованості банку.

Факторинг - це система фінансування, за якої постачальник товарів призначає комерційним банкам короткострокові вимоги до комерційних операцій. Операції факторингу включають: позики у вигляді передоплати за дебіторською заборгованістю; облік клієнтів, зокрема облік продажу продукції; стягнення заборгованості для клієнта; страхування кредитного ризику.

Операція факторингу заснована на принципі придбання банком рахунків постачальників за відвантажену продукцію, тобто передачі права банку вимагати оплати від покупця товарів.

Класифікація операцій факторингу наведена в таблиці. 3.8

Відкритий факторинг - це вид факторингу, при якому постачальник повідомляє покупця (боржника), що право на отримання платежу було передано банку або факторинговій компанії.

Закритий факторинг передбачає, що жодному з підрядників постачальника не відомо про передання прав на оплату банку або факторинговій компанії.

Повна послуга факторингу включає в себе, крім чистих послуг факторингу, надання ряду інших: аудит, облік дебіторської заборгованості, повне управління боргом тощо. Частковий факторинг - це оплата банком (факторинговою компанією) лише рахунків-фактур постачальників.

Попередньо сплачений факторинг включає негайну оплату рахункових документів постачальника, як тільки вони будуть передані банку (факторинговій компанії).

Таблиця 3.8

Класифікація факторингових операцій

Ознаки класифікації	Види факторингових операцій
Місце знаходження суб'єктів факторингових операцій	- Внутрішній факторинг - Зовнішній факторинг
Ступінь охоплення факторингом продукції, що реалізується	- Оплата всієї реалізованої продукції. - Оплата частини реалізованої продукції
Спосіб повідомлення дебіторів підприємства	- Відкритий факторинг - Закритий факторинг
Повнота надання послуг	- Повний факторинг - Частковий факторинг
Порядок оплати розрахункових документів постачальника	- Факторинг з попередньою оплатою - Факторинг без попередньої оплати

Недоплачений факторинг - це вид факторингу, при якому банк (факторингова компанія) зобов'язується сплачувати розрахункові документи, які йому подає постачальник, лише в день сплати боржником документів.

Банк не надає факторингові послуги:

- у випадку платіжних зобов'язань бюджетних організацій;
- платіжні зобов'язання збиткових та неплатоспроможних підприємств;
- за компенсаційними або бартерними договорами;
- на підставі договорів, умови яких передбачають право покупця повернути товар протягом визначеного періоду, а також на підставі договорів, що вимагають від продавця надання післяпродажних послуг;

- підприємствам, які мають велику кількість боржників, борг яких незначний.

На практиці суть факторингу полягає в наступному. Банк купує право на стягнення претензій з покупця продукції (робіт, послуг) від постачальника та перераховує 70-90% від суми, що відправляється постачальнику після подання всіх необхідних документів. Отримавши платіж від покупця, банк надає продавцю залишок коштів (30-10%) за вирахуванням відсотків за факторинговий кредит та комісію.

Для здійснення факторингових операцій постачальник надсилає в банк такі документи:

- 1) заявка;
- 2) баланс за останній звітний день;
- 3) копії розрахункових документів, виданих покупцю;
- 4) інші документи за бажанням банку.

Укладаючи договір факторингу, компанія інформує банк (факторингову компанію) про такі дані:

- найменування, адреса кожного платника та умови ведення бізнесу з ним;
- сума відступних вимог;
- сума боргу кожного платника (з урахуванням сум за рахунками, суми заборгованості);
- дані про умови оплати для кожного платника або для різних типів рахунків;
- інша інформація, необхідна для розгляду претензій, включаючи листування з платником, інформація про заходи, вжиті для стягнення належних сум.

Плата за послуги факторингу залежить від типу факторингу, фінансового стану позичальника, масштабу та структури його виробничої діяльності та довіри до своїх клієнтів. При встановленні комісії за факторинг слід враховувати відсотки за позицією та середній оборот банку за розрахунками з покупцем.

Послуги факторингу банку (факторингової компанії) мають такі переваги для підприємств:

- 1) більша гарантія стягнення дебіторської заборгованості покупця;
- 2) надання короткострокової позики;
- 3) обмеження кредитного ризику продавця;
- 4) продавець має можливість швидко покращити своє фінансове становище, оскільки оплата за продукцію (роботи, послуги) здійснюється банком (факторинговою компанією) протягом 2-3 днів після укладення договору факторингу.

Недоліком факторингу для компанії є вища вартість цієї послуги порівняно з традиційною позикою □.

Відповідно до проведених вище розрахунків планової суми дебіторської заборгованості пропонується продати банку право на стягнення виключної частини вимоги у розмірі 200 тис. грн. за таких умов:

- комісійний внесок за послугу факторингу становить 3% від належної суми;
- банківський переказ підприємству 80% від суми боргу;
- процентна ставка за кредитом становить 22% річних.

Розраховуємо витрати підприємства, пов'язані з використанням факторингових операцій:

комісійні витрати: $(200 \times 3) / 100 = 6$ тис. грн.

плата за позику: $(200 \times 0,8) \times 22 / 100 = 35,2$ тис. грн.

загальні витрати: 41,2 тис. грн..

Протягом 2-3 днів компанія отримає 80% боргу на суму 200 тис. грн що складе 160 тис. грн. на поточному рахунку підприємства

Ці доходи можуть бути використані для погашення поточних зобов'язань.

В таблиці 3.9 наведені основні дані, які свідчать про ефективність факторингової операції.

Як бачимо з таблиці, факторингова операція дозволяє знизити термін оборотання дебіторської заборгованості на 9 днів, збільшити її оборотність та покращити абсолютну ліквідність підприємства.

Таблиця 3.9

Результат від факторингової операції ТОВ «АГРОТАЄРС»

Показник	Факт (I півріччя 2019 року)	План
Дебіторська заборгованість	1264,75	1064,75
Грошові кошти	0	160
Виручка від реалізації	4030,3	4230,3
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0	0,17
Оборотність дебіторської заборгованості	3,19	3,97
Термін погашення	56	45

З метою подальшого не нарощування дебіторської заборгованості, підприємству пропонується наступні заходи щодо управління нею. Підводячи підсумок, можна сказати, що ефективне управління вимогами на підприємстві можливе лише завдяки комплексному застосуванню заходів, які впливають не лише на розмір та структуру боргу, а й безпосередньо на боржників.

Для зменшення дебіторської заборгованості кожна компанія повинна розробити методи вдосконалення розрахункових операцій, створити механізм вдосконалення рахункових відносин для забезпечення максимального ефекту цих відносин.

Система способів прискорити платежі для споживачів включає такі методи:

- 1) надання знижок боржникам за скорочення строку виплат;

2) використання векселів у розрахунках з боржниками з урахуванням боргу банку з метою прискорення прийому коштів від боржників разом з відсотками та комісією банку.

3) надання відстроченого платежу разом з відсотками за користування комерційним кредитом боржниками.

Приймаючи рішення про використання цих методів, необхідно використовувати розроблений набір методів для оцінки ефективності методів для прискорення розрахунків.

Можливість стягнення заборгованості, тобто отримання грошей з несплачених боргів та рахунків-фактур, особливо приваблива для малих та середніх підприємств, оскільки у них виникає проблема тимчасової недостатньої ліквідності та втрати прибутку через неплатоспроможність боржників.

Компанія має можливість використовувати кошти з рентабельністю, що перевищує процентну ставку та / або вартість послуг факторингу (комісія та плата за позику). Це порівняння повинно проводитися з урахуванням часової вартості грошей.

Управління дебіторською заборгованістю стосується насамперед контролю за оборотом коштів у розрахунках. Останнє визначається насамперед системою розрахунків, прийнятою на підприємстві.

Способи запобігання несплаті за товари, що постачаються покупцям, включають:

1) готівкова оплата (використовується в основному в роздрібній торгівлі та послугах);

2) передоплата (в цьому випадку покупець в основному позичає продавця, надаючи йому кошти перед доставкою або послугою. Це різко звужує ринок продавця, що обмежується наявністю покупців, які мають можливість дострокового перерахування коштів та повної довіри до продавця, тому в разі передоплати продавець негайно збільшує валовий дохід, і перед поставкою збільшує податкову базу, однак передоплата та доставка протягом одного звітного періоду (кварталу) не збільшить базу податку на прибуток);

3) авансовий платіж (це більш гнучка форма оплати, ніж передоплата, оскільки покупець передає лише частину вартості товару, який буде доставлений. Таким чином, покупець знижує ризик порушення зобов'язань продавцем. У той же час передача авансу дає постачальнику впевненість, що покупець дійсно має намір придбати товар Вплив авансових платежів на суму податкової бази аналогічний передоплаті);

4) форма векселя (для продавця товарів використання форми векселя збільшує гарантію оплати за рахунок поручителя, а також завдяки можливості продажу векселів до їх погашення боржниками та отримання необхідного оборотного капіталу. Існує багато схем оплати з переказними векселями;

5) продаж продукції в розстрочку. Продавець за цією програмою продає товари, які належать до обмеженого періоду часу, як правило, в рівних частинах. У більшості випадків однією з умов придбання товарів у кредит є оплата частини їх вартості на момент доставки. Комерційна позика підлягає сплаті. Окрім плати за позику, продавець при високих рівнях інфляції може враховувати в кінцеву ціну товарів збільшення інфляційних цін. Для продавця використання такої системи дозволяє краще регулювати розмір та умови дебіторської заборгованості; розвивати ринок за рахунок покупців, яким не вистачає оплати на момент доставки; для отримання додаткового доходу за рахунок різниці в ціні кредитних ресурсів, залучених до фінансових поставок та відсотків, отриманих від покупця. Як недолік цієї програми для продавця, можна помітити труднощі у визначенні втрат оборотних коштів та інфляції, а також пов'язаний з цим ризик.

Оскільки підприємство працює в основному з партнерами, з якими відносини будуються на довгострокових відносинах, було б доцільно використовувати продаж товарів у розстрочку.

Крім того, щоб уникнути заборгованості, під час укладення договорів необхідно надати «знижку» на ціну з негайною оплатою за доставку. Це дозволяє покупцеві зосередитися не на жорсткості умов оплати, а на наданні пільг за негайну оплату.

Знижку можна встановити так:

- сума замовлення, включаючи знижку, - це ціна, яку постачальник хоче отримати, щоб товари покривали витрати та прибуток (базова ціна);

- сума договору без знижок (наприклад, через 10 днів) є базовою ціною договору плюс відсоток відстроченого платежу.

Для запобігання дебіторської заборгованості на етапі укладення договору доцільно оцінити платоспроможність покупця, особливо з якими підприємство раніше не працювало.

Забезпечивши клієнтів відстрочкою платежу, необхідно створити систему умов кредитування, яка включає такі елементи:

- 1) термін позики;
- 2) сума позики;
- 3) вартість позики;
- 4) система штрафних санкцій за несвоєчасне виконання зобов'язань покупцями.

Період позики характеризує період, за який покупець отримує відстрочену оплату за продану продукцію. Сума позики характеризує максимальний ліміт суми, що належить покупцю позики. Вартість позики характеризується системою цінних знижок за негайні платежі за придбану продукцію, слід пам'ятати, що вартість позики не повинна перевищувати процентну ставку за короткостроковими банківськими позиками. В іншому випадку покупець буде більш сприятливим, взявши в банку короткострокову позику (на період, рівний кредитному періоду, встановленому продавцем) та оплативши придбану продукцію, купивши її.

У поєднанні з періодом позики цінова знижка характеризує процентну ставку позики, розраховану за наступною формулою []:

$$r = \frac{i \times 360}{m} \quad (3.11)$$

де r – річна процентна ставка за надаваний кредит, %;

i – знижка ціни, яка надається при здійсненні негайного розрахунку за придбану продукцію, %;

m - строк кредиту, у днях.

Найбільш оптимальними для ТОВ «АГРОТАЄРС» будуть наступні умови надання комерційного кредиту:

- знижка за негайну оплату продукції - 2%,
- термін позики - 45 днів,
- річна процентна ставка за кредитом, розрахована за формулою 3.11 становитиме 16%,
- наприкінці періоду позики накладається штраф у розмірі 0,5% від загальної суми за кожний непогашений день.

Порівняно з 20-25% для короткострокових банківських позик, ці умови є більш прийнятними для покупців.

Використовувати механізм знижок для швидких платежів рекомендується лише постійним клієнтам, які суворо дотримуються платіжної дисципліни з точки зору умов та сум.

Тому фінансовий механізм планування дебіторської заборгованості підприємства повинен бути побудований таким чином, щоб запобігти клієнтам не платити заборгованість, з одного боку, та залучити нових клієнтів з іншого.

Висновок по розділу 3

Таким чином, представлені результати планування обґрунтували висновки щодо позитивних, припустимих та негативних тенденцій в діяльності підприємства

В розділі були застосовані методи планування показників діяльності ТОВ «АГРОТАЄРС»:

- планування на основі побудови лінії тренду;
- планування на основі розрахунково-аналітичного методу;
- планування та скорочення дебіторської заборгованості.

Планування результатів діяльності за допомогою побудови лінії тренду виявили тенденції щодо зниження обсягу реалізації та собівартості в 2019 році

та й в наступні періоди. Позитивним в прогнозуванні є те, що темпи зниження обсягу реалізації значно нижчі чим темпи зниження собівартості, тому підприємство може отримати валовий прибуток в 2019 році у сумі 2796,1 тис. грн., що на 1504,8 тис. грн. більше ніж у 2018 році. Причому вірогідність прогнозу дорівнює 100%.

Негативним в результатах планування показників фінансової стійкості за допомогою розрахунково-аналітичного методу є зростання поточних зобов'язань, сума яких може зрости на 461,2 тис. грн. Але планові розрахунки свідчать, що не відбудеться погіршення фінансової стійкості підприємства, який залишиться на рівні абсолютної стійкості.

Варто зазначити, що результати проведеного прогнозування показників фінансової стійкості ТОВ «АГРОТАЄРС» за допомогою розрахунково-аналітичного методу можна вважати достовірними, оскільки величина достовірності апроксимації (R^2) за всіма показниками коливається в межах від 0,8182 до 0,9959, що говорить про те, що достовірність прогнозів складає від 81,82% до 99,59%. У той час достовірність прогнозів платоспроможності та ліквідності достатньо низька, так як (R^2) дорівнює за коефіцієнтом поточної ліквідності 0,3864, а поточної – 0,4495.

Планування дебіторської заборгованості дозволило визначити суму дебіторської заборгованості, необхідну для забезпечення поточної платоспроможності підприємства, яка знаходиться в межах від 936 тис. грн до 1320,8 тис. грн. Тому, підприємство для відновлення абсолютної платоспроможності може зменшити фактичну дебіторську заборгованість не менше ніж 190 тис. грн.

Зменшення дебіторської заборгованості рекомендується шляхом проведення факторингової операції та подальшої роботи з покупцями шляхом надання знижок за своєчасну оплату. Факторингова операція дозволяє знизити термін обертання дебіторської заборгованості на 9 днів, збільшити її оборотність та покращити абсолютну ліквідність підприємства.

Таким чином, в результаті проведеного планування показників ТОВ «АГРОТАЄРС» можна стверджувати, що підприємство має здатність щодо підвищення ефективності діяльності у майбутніх періодах.

ВИСНОВКИ

У ході написання кваліфікаційної роботи були розглянуті поняття «фінансовий стан» та «фінансове планування», Фінансовий стан підприємства, його планування є складним інтегрованим процесом, що охоплює майже всі компоненти сучасного фінансового менеджменту. Головна проблема такого управління - об'єктивне протиріччя двох суміжних завдань - підвищення платоспроможності та досягнення необхідної прибутковості. Тому управління підприємством повинно будуватися на основі постійного компромісу, щоб одночасно мінімізувати ризик втрати платоспроможності та ризик втрати прибутку, враховуючи певні стратегічні та тактичні пріоритети фінансово-економічного розвитку підприємства.

Проведений комплексний аналіз дозволяє зробити наступні висновки: В I півр. 2019 році в порівнянні з 2017 роком відбулися трохи негативні зміни у складі показників, якими характеризується фінансова стійкість. Коефіцієнт автономії на протязі всього аналізованого періоду був меншим за критичне значення, тобто нижче 0,5. У структурі пасиву підприємства на протязі 3 років відсутні довгострокові зобов'язання.

Показник коефіцієнту забезпеченості оборотних коштів власними коштами в 2017-I півр. 2019 роках був більше за критичне значення. Це свідчить про спроможність підприємства проводити незалежну фінансову політику. Розрахунки показують, що на початок і кінець звітної періоду підприємство має досить низький рівень показників абсолютної та швидкої ліквідності. В 2018 році відбулося погіршення усіх показників ліквідності. Жоден з показників не досяг нормативного значення на при кінці аналізованого періоду. Це пояснюється передусім високою часткою поточних зобов'язань в структурі джерел фінансування.

Рентабельність активів за звітний період зменшилась з 24,71 % у 2017 році до 5,71% у I півр. 2019 році. Показники рентабельності власного капіталу, продукції та рентабельності продажу впали в порівнянні з 2017 та 2018 роками.

Зниження рентабельності в I півр. 2019 році відбувся за рахунок зниження прибутку.

В цілому можна стверджувати, що підприємство є фінансово стійким, ліквідним та рентабельним. Але є критичні точки в діяльності, які слід більш ретельно планувати та сприяти до їх покращення, що буде зроблено у наступному розділі.

В роботі були застосовані методи планування показників діяльності ТОВ «АГРОТАЄРС»:

- планування на основі побудови лінії тренду;
- планування на основі розрахунково-аналітичного методу;
- планування та скорочення дебіторської заборгованості.

Планування результатів діяльності за допомогою побудови лінії тренду виявили тенденції щодо зниження обсягу реалізації та собівартості в наступні періоди. Позитивним в прогнозуванні є те, що темпи зниження обсягу реалізації значно нижчі чим темпи зниження собівартості, тому підприємство може отримати валовий прибуток в 2019 році у сумі 2796,1 тис. грн., що на 1504,8 тис. грн. більше ніж у 2018 році. Причому вірогідність прогнозу дорівнює 100%.

Негативним в результатах планування показників фінансової стійкості за допомогою розрахунково-аналітичного методу є зростання поточних зобов'язань, сума яких може зрости на 461,2 тис. грн. Планові розрахунки свідчать, що не відбудеться погіршення фінансової стійкості підприємства, який залишиться на рівні абсолютної стійкості.

Планування дебіторської заборгованості дозволило визначити суму дебіторської заборгованості, необхідну для забезпечення поточної платоспроможності підприємства, яка знаходиться в межах від 936 тис. грн до 1320,8 тис. грн. Тому, підприємство для відновлення абсолютної платоспроможності може зменшити фактичну дебіторську заборгованість не менше ніж 190 тис. грн.

Зменшення дебіторської заборгованості рекомендується шляхом проведення факторингової операції та подальшої роботи з покупцями шляхом

надання знижок за своєчасну оплату. Факторингова операція дозволяє знизити термін обертання дебіторської заборгованості на 9 днів, збільшити її оборотність та покращити абсолютну ліквідність підприємства.

Таким чином, в результаті проведеного планування показників ТОВ «АГРОТАЄРС» можна стверджувати, що підприємство має здатність щодо підвищення ефективності діяльності у майбутніх періодах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрютіна М. С. Оцінка фінансової устойчивості і платіжеспособності російських компаній [Текст] / М. С. Абрютіна // Фінансовий менеджмент. - 2006. - № 6. - С. 28-35.
2. Бланк І. А.. Фінансовий менеджмент [Текст] : навчальний курс / І. А. Бланк. - Изд. 2-е перераб. і доп. - К. : Ника-Центр : Зльга, 2006. - 656 с. - ISBN 966-521-257-5.
3. Ванієва А. Р. Оцінка ліквідності і платоспроможності підприємства [Текст] / А. Р. Ванієва // Формування ринкових відносин в Україні. -2006. - № 8. - С. 52-62.
4. Галенко О. М. Аналіз показників ліквідності та платоспроможності на підприємствах-банкрутах [Текст] / О. М. Галенко, Г. В. Булкот // Формування ринкових відносин в Україні. - 2007. - № 6. - С. 47-53
5. Гончаров А. І. Восстановление платіжеспособності підприємства: модель оздоровлення фінансів [Текст] / А. І. Гончаров // Фінанси. -2004. - № 8. - С. 68-70.
6. Грачев А. В. Оцінка платіжеспособності підприємства за період [Текст] / А. В. Грачев // Фінансовий менеджмент. - 2002. - № 6. - С. 58-73.
7. Дєєва Н. М. Фінансовий аналіз [Текст] : навчальний посібник / Н. М. Дєєва, О. І. Дедіков ; Мін-во освіти і науки України, Дніпропетровська держ. фінансова академія. - К. : ЦУЛ, 2007. - 328 с.
8. Економічний аналіз [Текст] : навчальний посібник / Мін-во освіти і науки України, КНЕУ ; ред. М. Г. Чумаченко. - 2-е вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2003. - 556 с. –
9. Журавльова Ю. Методичні аспекти оцінки платоспроможності підприємств в сучасних умовах господарювання [Текст] / Ю. Журавльова // Ринок цінних паперів. Вісник Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. - 2005. - № 3. - С. 33-41.

10. Кириченко О. Фінансовий менеджмент на підприємствах України: принципи забезпечення позитивної динаміки [Текст] / О. Кириченко, К. Ваганов // Банківська справа. - 2007. - № 5. - С. 3-18.
11. Кистерова Е. В. Анализ финансовъх коэффициентов - способ восприятия и оптимизации баланса [Текст] / Е. В. Кистерова // Фінансовий менеджмент. - 2008. - № 5. - С. 3 - 15.
12. Ковалев А. И. Анализ финансового состояния предприятия [Текст] : монографія / А. И. Ковалев, В. П. Привалов. -2-е изд., перераб. и доп. - М. : Центр зкономики и маркетинга, 1997. -192 с. - (Библиотека хозяйственного руководителя). –
13. Ковалев В. В.. Введение в финансовый менеджмент [Текст] / В. В. Ковалев. - М. : Финансь и статистика, 2001. - 768 с. –
14. Костенко Т.Д. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства [Текст] / Т. Д. Костенко - К. - 2005. - 400 с.
15. Крамаренко Г. О.. Фінансовий аналіз і планування [Текст] : навчальний посібник / Г. О. Крамаренко ; Дніпропетровський ун-т економіки та права. - К. : ЦНЛ, 2003. - 224 с.
16. Крамаренко Г. О.. Фінансовий менеджмент [Текст] : підручник / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна ; Дніпропетровський ун-т економіки та права. - К. : ЦНЛ, 2006. - 520 с.
17. Крейнина М. Н. Финансовое состояние предприятия. Методь оценки [Текст] / М. Н. Крейнина. - М. : ДИС, 1997. - 224 с. .
18. Кузнецова, Л. Г. Платежеспособность и ликвидность: уточнение понятий [Текст] / Л. Г. Кузнецова, Н. В. Кутузова // Деньги и кредит. -2007. - № 8. - С. 26-30.
19. Лагун М. І. Методичні аспекти аналізу платоспроможності підприємства [Текст] / М. І. Лагун // Формування ринкових відносин в Україні. - 2006. - № 2. - С. 53-58.

20. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз підприємств [Текст] : навчальний посібник / Л. А. Лахтіонова, Київський національний економічний університет - К. : КНЕУ. - 2004. - 368 с.
21. Лігоненко Л. О.. Управління грошовими коштами торговельного підприємства [Текст] : навчальний посібник / Л. О. Лігоненко, Г. В. Ковальчук ; Мін-во освіти і науки України, Київський держ. торговельно-економ. ун-т. - К. : КДТЕУ, 1998. -156 с.
22. Лобанова Е. Н. Финансовый менеджер [Текст] : учебное издание / Е. Н. Лобанова, М. А. Лимитовский ; Академия н/х при Правительстве РФ, Школа финансового менеджмента. - М. : ДеКА, 2010. - 400 с..
23. Марцин В. С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість -основні складові оцінки фінансового стану підприємства [Текст] / В. С. Марцин // Економіка. Фінанси. Право. - 2008. - № 7. - С. 26-30.
24. Мних Є. В. Економічний аналіз [Текст] : підручник / Є. В. Мних ; Мін-во освіти і науки України. - Вид. 2-ге, перероб.та доп. - К. : ЦНЛ, 2005. - 472 с.
25. Павлова Л. Н. Финансовый менеджмент.Управление денежным оборотом предприятия [Текст] : учебник / Л. Н. Павлова. - М. : Банки и биржи : ЮНИТИ, 1995. - 400 с.
26. Подольська В. О. Фінансовий аналіз [Text] : навчальний посібник / В. О. Подольська, О. В. Яріш ; Мін-во інформатизації України, Полтавський ун-т споживчої кооперації України. - К. : ЦНЛ, 2007. - 488 с.
27. Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. від №14 [Злектронний ресурс] / Правові системи НАУ. - Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0014665-06> - 29.08.2009. - Назва з екрану.
28. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації : наказ

Міністерства фінансів України, ФДМУ від 26.01.2001р. №49/121 [Злектронний ресурс] / Законодавство України. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0121-01> -29.08.2009. - Назва з екрану.

29. Постанова Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків» N 279 від 06.07.2000

30. Стецюк П.А. Стратегічне планування формування та використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств / П.А. Стецюк // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2010. – №1. – С. 98 – 102.

31. Недільська Л.В. Планування обсягів фінансових ресурсів та їх використання підприємствами Л.В. Недільська Вісник Житомирського національного агроекологічного університету 2011. – №2(29), Т.2. – С. 407 – 416.

32. Терещенко О, О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. К.: КНЕУ, 2003. – 485 с

ДОДАТОК А

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АГРОТАЄРС"	2019 01 01	2019 01 01
Територія ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за ЄДРПОУ	39737842
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	1210137800
Вид економічної діяльності Оптова торгівля деталями та приладами для автотранспортних засобів	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників, осіб 3	за КВЕД	45.31
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон вулиця РОБОЧА, буд. 23В, м. ДНІПРОПЕТРОВСЬК, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49000		0567703280

1. Баланс на 31 грудня 2018 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	7,4
Основні засоби	1010	-	-
первісна вартість	1011	-	20,8
знос	1012	(-)	(20,8)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	-	7,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	309,2	208,3
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	566,2	1 240,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	32,4	23,7
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3,8	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	2,4
Інші оборотні активи	1190	-	122,0
Усього за розділом II	1195	911,6	1 597,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	911,6	1 604,4

Продовження додатку А

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіовий) капітал			
Додатковий капітал	1400	3,0	3,0
Резервний капітал	1410	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1415	-	-
Неоплачений капітал	1420	453,1	534,1
Усього за розділом I	1425	(-)	(-)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	86,6
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	391,2	588,0
розрахунками з бюджетом	1620	64,3	14,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	64,3	14,5
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1685	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	388,2
Усього за розділом III	1695	455,5	1 067,3
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	911,6	1 604,4

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2018

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 324,6	9 407,1
Інші операційні доходи	2120	18,1	-
Інші доходи	2240	-	18,5
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	9 342,7	9 425,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(8 033,3)	(9 049,9)
Інші операційні витрати	2180	(1 210,6)	(86,1)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(9 243,9)	(9 136,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	98,8	289,6
Податок на прибуток	2300	(17,8)	(64,3)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	81,0	225,3

Керівник

(підпис)

Сорокін Денис Русланович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Сорокін Денис Русланович

(ініціали, прізвище)

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємства

Підприємство
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АГРОТАЄРС"

Дата(рік,місяць,число)

Коди		
2019	07	01
за ЄДРПОУ		
33737842		
за КОАТУУ		
1210137800		
за КОПФГ		
240		
за КВЕД		
45.31		

Територія ДНІПРОПЕТРОВСЬКА

за ЄДРПОУ

Організаційно-правова форма господарювання товариство з обмеженою відповідальністю

за КОАТУУ

Вид економічної діяльності Оптова торгівля деталями та приладами для автотранспортних засобів

за КОПФГ

Середня кількість працівників, осіб 2

за КВЕД

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця РОБОЧА, буд. 23В, м. ДНІПРОПЕТРОВСЬК, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49000

0567703280

1. Баланс на 30 червня 2019 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801008

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7,4	7,4
Основні засоби	1010	-	-
первісна вартість	1011	20,8	20,8
знос	1012	(20,8)	(20,8)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	7,4	7,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	208,3	149,8
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 240,6	1 231,5
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	23,7	2,2
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	31,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	2,4	3,9
Інші оборотні активи	1190	122,0	117,4
Усього за розділом II	1195	1 597,0	1 536,3
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	1 604,4	1 543,7

Пасив			
1	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіовий) капітал			
Додатковий капітал	1400	3,0	3,0
Резервний капітал	1410	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1415	-	-
Неоплачений капітал	1420	534,1	622,2
Усього за розділом I	1425	(-)	(-)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	66,6	40,1
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	568,0	414,7
розрахунками з бюджетом	1620	14,5	10,4
у тому числі з податку на прибуток	1621	14,5	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	398,2	453,3
Усього за розділом III	1695	1 067,3	918,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	1 604,4	1 543,7

2. Звіт про фінансові результати
за I Півріччя 2019

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4 030,3	4 096,3
Інші операційні доходи	2120	45,4	-
Інші доходи	2240	-	18,4
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	4 075,7	4 114,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 504,9)	(3 922,2)
Інші операційні витрати	2180	(482,7)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(289,6)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(3 987,6)	(4 211,8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	88,1	(97,1)
Податок на прибуток	2300	(-)	(32,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	88,1	(129,1)

Керівник

Головний бухгалтер

Сорокін Денис Русланович
(ініціали, прізвище)

Сорокін Денис Русланович
(ініціали, прізвище)

Ректору НТУ «ДП»
акад. НАН України
проф. Півняку Г.Г.

ЛИСТ – ЗАМОВЛЕННЯ

Просимо Вас надати можливість студентці групи 072-16-1 фінансового-економічного факультету Навчально-наукового Інституту економіки НТУ «Дніпровська політехніка» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Сорокіній Ірині Русланівні виконати кваліфікаційну роботу на тему «Планування заходів спрямованих на поліпшення фінансового стану підприємства ТОВ «Агротаєрс» з використанням обліково-економічної інформації підприємства.

Тема роботи є актуальною для підприємства, тому що завдання, поставлені в роботі, вирішують реальні проблеми і можуть бути використані з метою підвищення результативності та ефективності діяльності підприємства.

Фінансово-економічна інформація, передана для виконання кваліфікаційної роботи, підпадає під дію внутрішнього «Положення про комерційну таємницю» та не підлягає оприлюдненню.

Директор
ТОВ «Агротаєрс»

Д.Р. Сорокін

